

Verslag Broedseizoen 2023

Nestkasten
werkgroep

onderdeel van Vogelwacht Uden e.o.

Vogelwacht Uden
alleen vogels kijken

Samenvatting

Het was weer een bijzonder jaar voor de nestkastbroeders en de nestkastenwerkgroep in de regio Uden. Het totaal aantal gecontroleerde nestkasten steeg in 2023 met 4,7% van 996 naar 1043. Gelukkig waren de waarnemingen van de groep die het Maashorst Slingepad controleert dit jaar wel te achterhalen en dus staan die gewoon weer in dit verslag. In totaal bleven 270 nestkasten leeg (25,9%).

Er werden in totaal 773 legsels aangetroffen met in totaal 6.635 eieren, daaruit kwamen 5.151 jongen waarvan er uiteindelijk 4.873 uitvlogen. In totaal broedden er negen verschillende soorten in onze nestkasten.

Het bezettingspercentage van de kasten was met 74% iets lager dan het langjarig gemiddelde van 78,7%. De Koolmees bleef op een historisch zeer laag niveau sinds 2003 en de Pimpelmees had een hooggemiddeld jaar. Voor de Boomklever lijkt de daling in bezetting enigszins gestabiliseerd maar is sinds het hoogtepunt in 2012 bijna gehalveerd. Het bezettingspercentage van de Bonte Vliegenvanger lijkt na enige jaren van stabilisatie weer verder toe te nemen en is sinds 2003 verviervoudigd.

De lente van 2023 had een normale temperatuur maar was verder nat en vrij zonnig. Zowel maart als april waren zeer nat maar mei, daarentegen was wel droog. Qua zonneschijn was Maart het somberst maar de normale hoeveelheid in april zette door naar een extra zonnige meimaand. De zomer van dit jaar was zeer warm, extreem zonnig maar daarna koeler, natter en somberder. Met een gemiddelde temperatuur van 19,4 °C tegen normaal 16,2 °C was het de warmste junimaand sinds 1901.

Door de koele temperaturen in april en het natte weer in maart en april kwam de eileg dit jaar laat op gang en was voor de meeste soorten verder ook laatgemiddeld. De gemiddelde eerste eilegdatum was dan ook later dan het langjarig gemiddelde; alleen de Bonte vliegenvanger was iets eerder dan het langjarig gemiddelde.

Met de warme zomer zou je verwachten dat er genoeg voedsel was voor de opgroeiende jongen, maar misschien was het wel te warm want het broedsucces verschilde dit jaar nogal over de soorten. Er waren soorten die het beter deden dan het langjarig gemiddelde voor die soort zoals de Bonte vliegenvanger (87% tegenover 80,3%), Gekraagde roodstaart (68% tegenover 66,8%) en de Spreeuw (68% tegenover 56,2%). Andere soorten deden het slechter, zoals de Koolmees (70,0% tegenover 75%), de Pimpelmees (74% tegenover 77,4%), de Boomklever (75% tegenover 75,6%). Ook dit jaar is de Zwarte mees niet meer tot broeden gekomen in onze nestkasten, de laatste legsels dateren alweer van vijf jaar geleden, in 2019.

De legselgrootte van het eerste legsel van de Koolmees was met 8,5 eieren iets kleiner dan het langjarig gemiddelde van 8,8 eieren (berekend vanaf 1983). De legselgrootte van de vervolglegels was met 6,5 eieren lager dan het langjarig gemiddelde van 6,6 eieren. Voor

de Pimpelmees was het eerste legsel dit jaar, met 10,6 eieren sinds jaren weer eens hoger dan het langjarig gemiddelde van 9,9 eieren. Ook de legselgrootte van de vervolglegels (7,2 eieren) waren groter dan het langjarig gemiddelde van 6,3 eieren. De gemiddelde legselgroottes van de standvogels lieten een gevarieerder beeld zien: de gemiddelde legselgrootte van de Boomklever was met 7,8 hoog gemiddeld en dus ook veel hoger dan het langjarig gemiddelde van 7,2 eieren. De Spreeuw was met 4,4 eieren gemiddeld iets lager dan het langjarig gemiddelde van 4,8 eieren en het enige Grote Bonte Spechtlegsel (dat ook nog eens mislukte) had 6 eieren. De gemiddelde legselgroottes van in Afrika-overwinterende soorten als de Gekraagde Roodstaart (5,8 eieren) en de Bonte vliegenvanger (6,2 eieren), waren beide net iets hoger dan het langjarig gemiddelde van resp. 5,8 en 5,9 eieren.

Met 18 april was de gemiddelde eerste eidatum voor de Koolmees drie dagen later dan vorig jaar en ook twee dagen later dan het langjarig gemiddelde van de laatste 20 jaar. De gemiddelde eerste eidatum van de Pimpelmees, op 14 april, was 4 dagen later dan vorig jaar maar 1 dag later dan het gemiddelde over de laatste 20 jaar. Voor beide soorten was het allereerste ei dat gelegd werd (29 maart voor de Pimpelmees en 3 april voor de Koolmees) ook redelijk laat over de laatste 20 jaar.

De Boomklever begon gemiddeld op 13 april en was daarmee zes dagen later dan vorig jaar en drie dagen later dan het langjarig gemiddelde van de laatste 20 jaar.

De Bonte vliegenvanger begon vroeg met een allereerste eileg op 13 april maar had met 3 mei, een gemiddelde eerste eidatum die slechts 1 dag vroeger was dan het langjarig gemiddelde. Dat gold echter niet voor de Gekraagde roodstaart die met een gemiddelde eerste eidatum van 10 mei twee dagen later was dan zijn langjarig gemiddelde.

Voor de Koolmees waren er 36 vervolglegels (9,6%) dat is iets lager dan vorig jaar en laaggemiddeld vergeleken met het langjarig gemiddelde van 16,0%. Van de Pimpelmees waren er maar elf vervolglegels (5,5%) en dat is laaggemiddeld ten opzichte van het langjarig gemiddelde van 6,6%. Normaal is het vervolglegselpercentage van de Pimpelmezen ongeveer 37% van die van de Koolmees, dit jaar was het met ruim 57% veel hoger dan normaal.

Dit jaar werden in het werkgebied van Vogelwacht Uden de Afrikagangers vroeg gemiddeld voor het eerst gemeld. De Bonte vliegenvanger werd op 5 april voor het eerst gezien en de eerste Gekraagde Roodstaart van de regio werd al op 2 april gezien in het werkgebied van de Vogelwacht Uden e.o. in de Maashorst.

Al met al was het alleen voor de Bonte vliegenvanger in het bijzonder en in mindere mate voor de Boomklever een goed jaar en voor de Pimpelmees, Spreeuw, Gekraagde roodstaart en voor de Grote Bonte Specht een gemiddeld jaar. Alleen voor de Koolmees was het een slecht jaar met een lage bezettingsgraad en laag broedsucces en vervolglegselpercentage (zie tabel hieronder).

Soort	Bezettings- graad	Broed- succes	Legselgrootte	Vervolglegsel - percentage	Totaal beeld 2023
K	↓↓	↓	↔	↓	↓
P	↑	↓	↑	↓	↔
BVL	↑↑	↑↑	↑	↔	↑↑
BKL	↔	↓	↑↑	nvt	↑
GR	↔	↑	↔	nvt	↔
GBS	↓	↑↑	↑	nvt	↔
S	↔	↑	↓	↔	↔

**Bosmuis in een nestkast op Hartje Groen, let op de kenmerkende eikenbladeren!
Fotograaf Noud van de Berg**

Inhoudsopgave

1	Broedresultaten per gebied.....	6
1.1	Odiliapeel Oost (OO).....	6
1.2	Odiliapeel West (OW).....	6
1.3	Maashorst Slingerp pad (MS).....	7
1.4	Maashorst Drie Vennen (DV).....	8
1.5	Maashorst Hengstheuvel (HH).....	9
1.6	Maashorst Schaijk (Sch).....	9
1.7	Doelenweg - Golfbaan (DoGo).....	10
1.8	Goorsche bossen (GB).....	11
1.9	Achter de Berg (AdB).....	12
1.10	Velp.....	12
1.11	Franse Baan (FB).....	13
1.12	Hartje Groen (HG).....	14
1.13	Moervendonk (MVD).....	15
1.14	't Mun (Mun).....	15
1.15	Zeeland Zuidoost (ZZ).....	16
2	Resultaten per soort.....	17
2.1	Koolmees.....	17
2.2	Pimpelmees.....	19
2.3	Bonte vliegenvanger.....	22
2.4	Boomklever.....	23
2.5	Gekraagde roodstaart.....	24
2.6	Spreeuw.....	25
2.7	Roodborst.....	25
2.8	Kauw.....	26
2.9	Grote Bonte Specht.....	26
	Vergelijking met voorgaande jaren.....	27
2.14	Algemene indruk broedseizoen.....	27
2.15	Aantal kasten en bezettingspercentage.....	28
2.16	Broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei).....	30
2.17	Legselgrootte.....	31
2.18	Gemiddelde datum eerste eileg.....	32
2.19	Percentage vervollegsels.....	34
2.20	Aankomst Afrikagangers.....	35
2.21	Totaalbeeld van alle soorten.....	35
3	Weeroverzicht broedseizoen 2023.....	37
3.1	Lente 2023 (maart, april, mei).....	37
3.2	Zomer 2023 (juni, juli):.....	38
4	Dankwoord.....	39

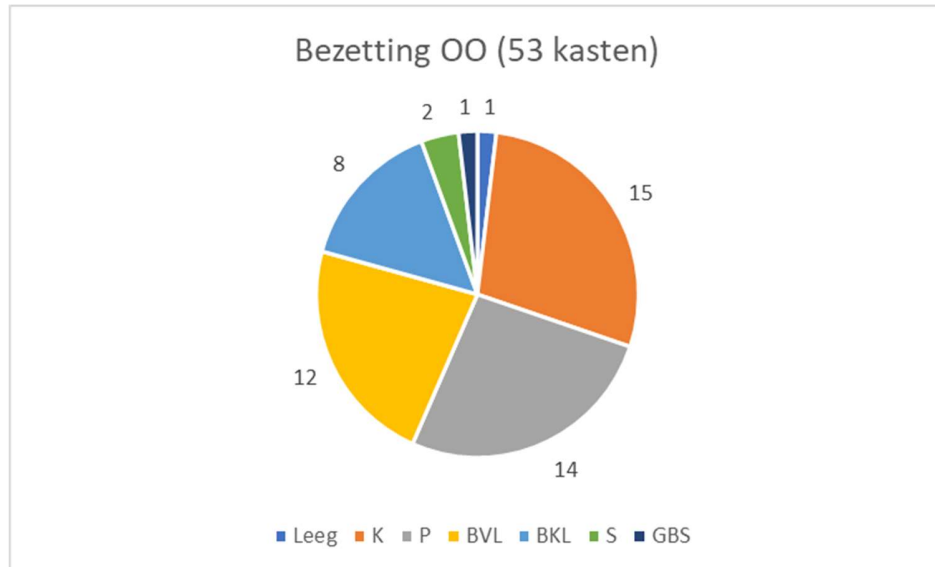
1 Broedresultaten per gebied

1.1 Odiliapeel Oost (OO)

Hermien heeft ook dit jaar weer de nestkasten in Odiliapeel Oost gecontroleerd, nu samen met Twan Raaymakers. In het oostelijk gedeelte van de bossen van Odiliapeel hingen 53 kasten.

De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur

De broedresultaten in de bossen van Odiliapeel Oost zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervollegselpercentage voor de Koolmees is 6,7%, die voor de Pimpelmees is 7,1% en is 50% voor de Spreeuw.

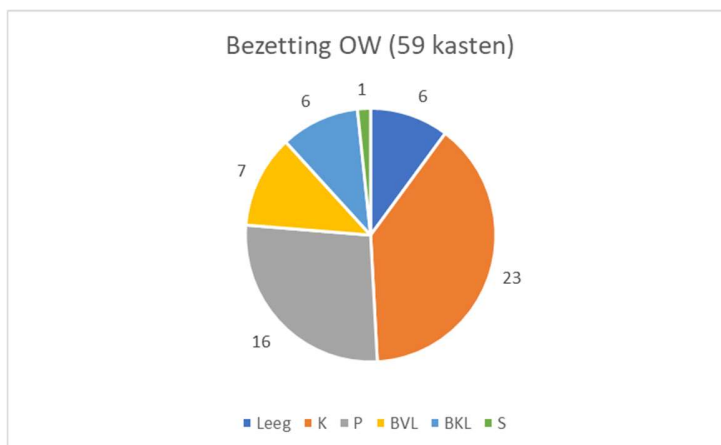
Odiliapeel Oost 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broedsucces	Allereers te eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legselgrootte
Koolmees	15	142	105	74%	97	92%	68%	4-apr	17-apr	9,5
K-vervolg	1	11	8	73%	8	100%	73%	29-mei	29-mei	11,0
Pimpelmees	14	162	118	73%	107	91%	66%	4-apr	9-apr	11,6
P-vervolg	1	11	8	73%	7	88%	64%	3-mei	3-mei	11,0
Bonte vliegenvanger	12	63	58	92%	55	95%	87%	16-apr	4-mei	5,3
Boomklever	8	68	61	90%	47	77%	69%	6-apr	12-apr	8,5
Spreeuw	2	7	4	57%	4	100%	57%	15-apr	17-apr	3,5
S-vervolg	1	5	0	0%	0	NVT	0%	19-mei	19-mei	5,0
Grote Bonte Specht	1	6	6	100%	5	83%	83%	24-4	24-apr	6,0
Totaal	55	475	368	77%	330	90%	69%			

1.2 Odiliapeel West (OW)

Ingrid en Diane hebben in het westelijke gedeelte van de bossen van Odiliapeel 59 nestkasten hangen, waarvan er zes leeg bleven (10%).

In de volgende figuur de bezetting van deze kasten.

De broedresultaten in de bossen van Odiliapeel West zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselfpercentage is 21,7% voor de Koolmees en 31,3% voor de Pimpelmees.

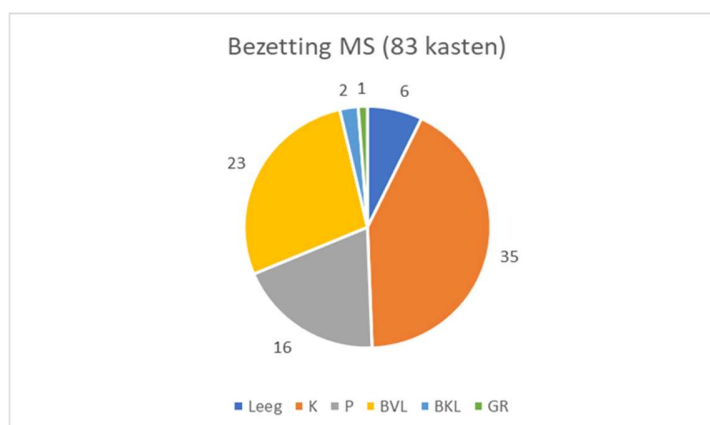

Odiliapeel West 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	23	209	175	84%	161	92%	77%	7-apr	16-apr	9,1
K vervolg	5	33	18	55%	18	100%	55%	10-mei	21-mei	6,6
Pimpelmees	16	166	130	78%	126	97%	76%	4-apr	12-apr	10,4
P vervolg	5	30	19	63%	15	79%	50%	15-mei	21-mei	6,0
Bonte vliegenvanger	7	48	46	96%	45	98%	94%	25-apr	3-mei	6,9
Boomklever	6	50	50	100%	50	100%	100%	5-apr	10-apr	8,3
Spreeuw	1	4	4	100%	4	NVT	100%	13-apr	13-apr	4,0
Totaal	63	540	442	82%	419	95%	78%			

1.3 Maashorst Slingepad (MS)

In het gebied van de Maashorst tussen het PNEM gebouw en het Slingepad hangen in het totaal 83 kasten. Folkert, Annetje, Martin en Theo hebben hier weer elke twee weken gecontroleerd al was het voor Folkert, Annetje en Theo het laatste jaar; bedankt voor alle inspanningen!

In de volgende figuur de bezetting van deze kasten.

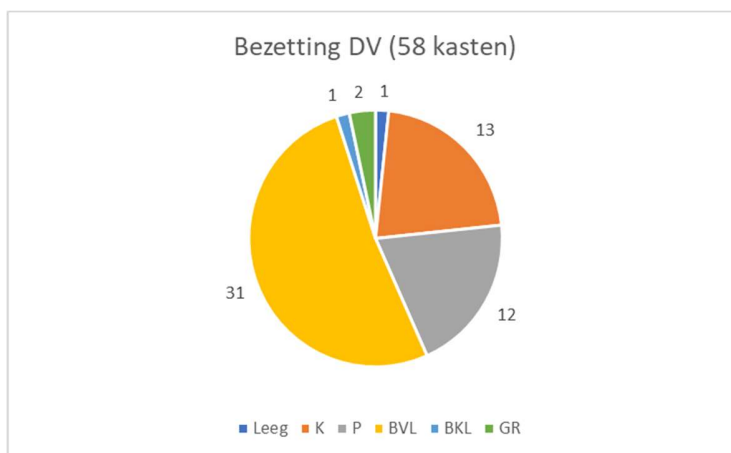
De broedresultaten in de bossen van Maashorst Slingepad zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselfpercentage is 12,9% voor de Koolmees en 6,6% voor de Pimpelmees.

Maashorst Slingerpad 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	31	228	151	66%	150	99%	66%	5-apr	20-apr	7,4
K vervolg	4	22	13	59%	11	85%	50%	10-mei	26-mei	5,5
Pimpelmees	15	159	103	65%	103	100%	65%	30-mrt	17-apr	10,6
P vervolg	1	7	7	100%	7	100%	100%	20-mei	20-mei	7,0
Bonte vliegenvanger	23	147	127	86%	125	98%	85%	13-apr	2-mei	6,4
Boomklever	2	13	6	46%	6	100%	46%	10-apr	15-mei	6,5
Spreeuw	1	6	6	100%	0	0%	0%	12-mei	12-mei	6,0
Totaal	77	582	413	71%	402	97%	69%			

1.4 Maashorst Drie Vennen (DV)

In het gebied van de Maashorst bij de Drie Vennen hingen dit jaar 58 nestkasten en werden weer gecontroleerd door Tiny, Theo en Willie.

De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur. Weer zijn er minder Koolmezen gaan broeden (20 legsels vorig jaar) en meer bonte vliegenvangers (30).

De broedresultaten van de verschillende soorten voor de Drie Vennen zijn in de volgende tabellen samengevat.

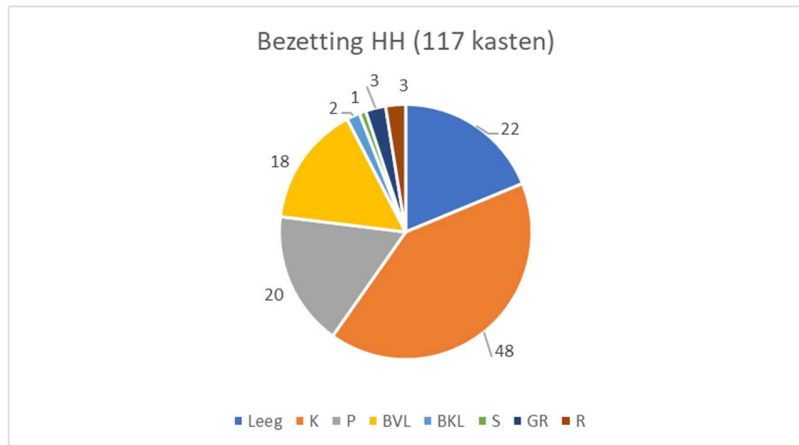
Drie Vennen 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	13	105	87	83%	83	95%	79%	7-apr	23-apr	8,1
Pimpelmees	12	126	93	74%	88	95%	70%	8-apr	15-apr	10,5
Bonte Vliegenvanger	31	193	174	90%	164	94%	85%	19-apr	30-apr	6,2
BVL vervolg	2	8	4	50%	4	100%	50%	8-jun	8-jun	4,0
Boomklever	1	5	3	60%	2	67%	40%	23-APR	23-apr	5,0
Gekraagde Roodstaart	2	13	13	100%	13	100%	100%	24-apr	24-apr	6,5
Totaal	61	450	374	83%	354	95%	79%			

1.5 Maashorst Hengstheuveld (HH)

In het gebied van de Hengstheuveld op de Maashorst hingen in het totaal 117 nestkasten en werden ze weer gecontroleerd door Willie en Leo met Jelle van Oss als nieuwe rekrut!

De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur.

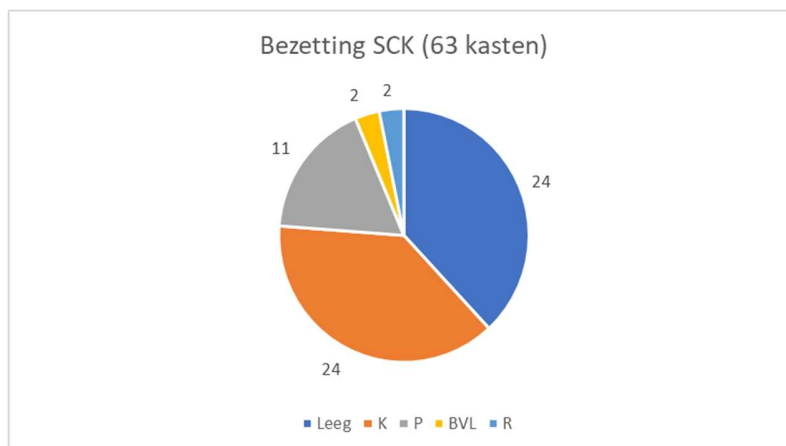
De broedresultaten op de Hengstheuveld zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselpercentage is 12,5% voor de Koolmees en 5,2% voor de Pimpelmees.

Maashorst Hengstheuveld 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	48	388	254	65%	242	95%	62%	3-apr	18-apr	8,1
K vervolg	6	44	17	39%	17	100%	39%	14-mei	20-mei	7,3
Pimpelmees	19	209	155	74%	140	90%	67%	29-mar	12-apr	11,0
P-terugvolg	1	8	8	100%	5	63%	63%	21-mei	21-mei	8,0
Bonte vliegenvanger	18	108	92	85%	92	100%	85%	28-apr	6-mei	6,0
Gekraagde roodstaart	3	13	8	62%	8	100%	62%	26-apr	21-mei	4,3
Roodborst	3	20	5	25%	5	100%	25%	19-apr	6-mei	6,7
Boomklever	2	16	13	81%	13	100%	81%	8-apr	22-apr	8,0
Spreeuw	1	1	0	0%	0	NVT	0%	15-apr	15-apr	1,0
Totaal	101	807	552	68%	522	95%	65%			

1.6 Maashorst Schaijk (Sch)

In het Schaijkse deel van de Maashorst, net ten oosten van de Hofmans plassen, hingen dit jaar in het totaal 63 kasten en deze werden weer gecontroleerd door Conny en Leo. De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur.

De broedresultaten op de Maashorst in Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat.

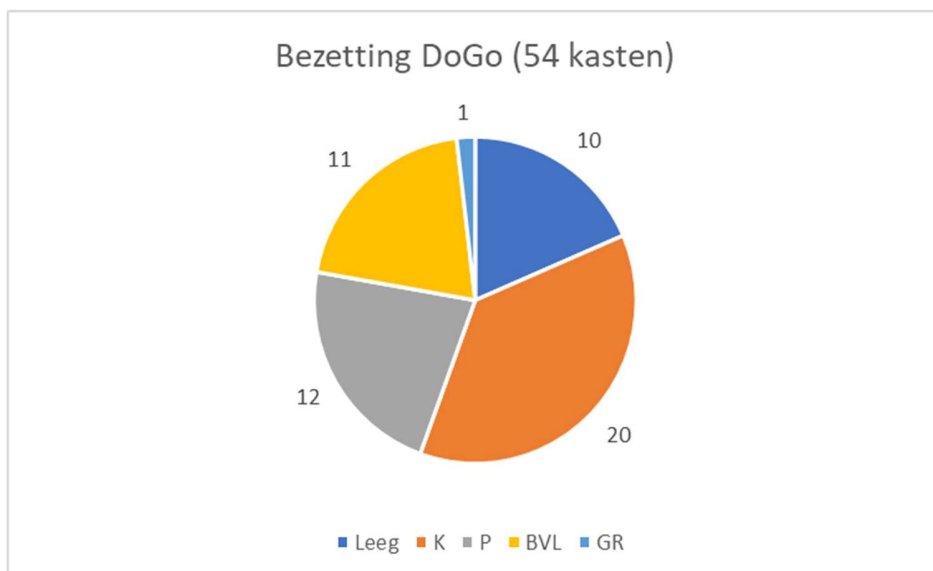

Het vervolglegselpercentage is 4,1% voor de Koolmees.

Schaijk 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	24	200	172	86%	172	100%	86%	3-apr	18-apr	8,3
K vervolg	1	7	7	100%	7	100%	100%	25-mei	25-mei	7,0
Pimpelmees	11	114	107	94%	107	100%	94%	3-apr	13-apr	10,4
Bonte vliegenvanger	2	14	13	93%	13	100%	93%	2-mei	3-mei	7,0
Roodborst	2	11	6	55%	6	100%	55%	16-apr	21-apr	5,5
Totaal	40	346	305	88%	305	100%	88%			

1.7 Doelenweg - Golfbaan (DoGo)

Op de Hengstheuvel tussen de Doelenweg en het golfterrein hingen dit jaar in het totaal 54 kasten, die gecontroleerd werden door Theo en Dorien Versteegden en Wim Abels. De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur.

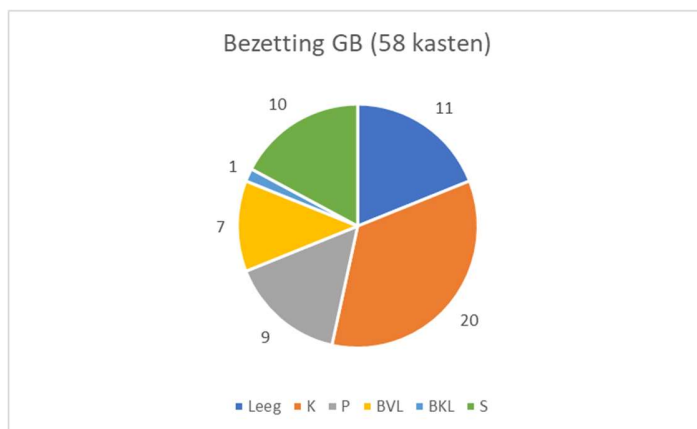
De broedresultaten van de verschillende soorten op de Doelenweg - Golfbaan zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselpercentage is 5% voor de Koolmees.

Doelenweg – Golfbaan 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	20	167	119	71%	117	98%	70%	11-apr	21-apr	8,4
K vervolg	1	6	0	0%	0	NVT	0%	25-mei	25-mei	6,0
Pimpelmees	12	117	95	81%	95	100%	81%	7-apr	15-apr	9,8
Bonte vliegenvanger	11	69	64	93%	64	100%	93%	24-apr	1-mei	6,3
Gekraade Roodstaart	1	6	6	100%	6	100%	100%	7-mei	7-mei	6,0
Totaal	45	365	284	78%	282	99%	77%			

1.8 Goorsche bossen (GB)

In de Goorsche bossen (tussen Mariaheide en Erp) hangen dit jaar in het totaal 58 kasten die gecontroleerd worden door Wim en Arnold. De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur.

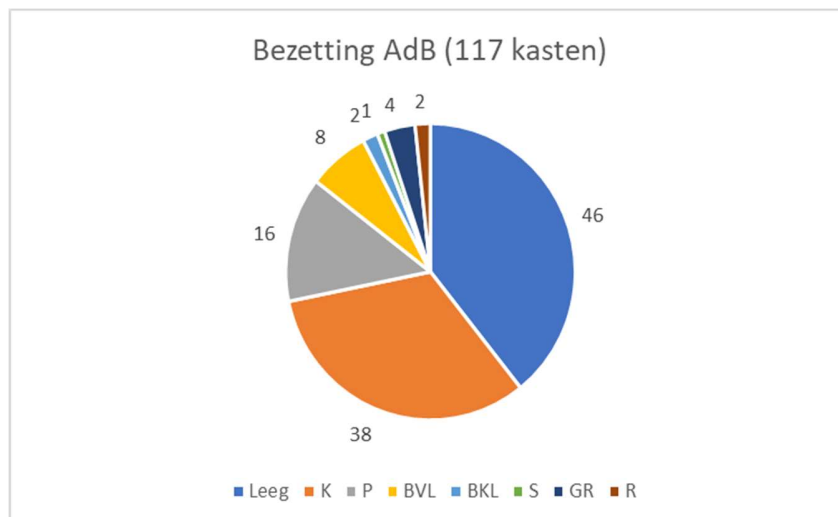
De vervolglegselfercentages zijn 15% voor de Koolmees, 11,1% voor de Pimpelmees en 10% voor de Spreeuw.

Goorsche Bossen 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	20	196	175	89%	157	90%	80%	5-apr	17-apr	9,8
K vervolg	3	17	13	76%	0	NVT	0%	18-mei	22-mei	5,7
Pimpelmees	9	107	96	90%	93	97%	87%	1-apr	13-apr	11,9
P-vervolg	1	4	0	0%	0	NVT	0%	27-mei	27-mei	4,0
Bonte vliegenvanger	7	43	41	95%	41	100%	95%	27-apr	7-mei	6,1
Boomklever	1	9	9	100%	9	100%	100%	19-apr	19-apr	9,0
Spreeuw	10	45	34	76%	34	100%	76%	13-apr	19-apr	4,5
S-vervolg	1	6	6	100%	6	100%	100%	10-mei	10-mei	6,0
Totaal	52	427	374	88%	340	91%	80%			

1.9 Achter de Berg (AdB)

Martien van Dooren en Wim van Lanen controleerden ook dit jaar weer de locatie "Achter de Berg" bij Bedaf. In totaal hingen daar dit jaar 117 kasten. De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur.

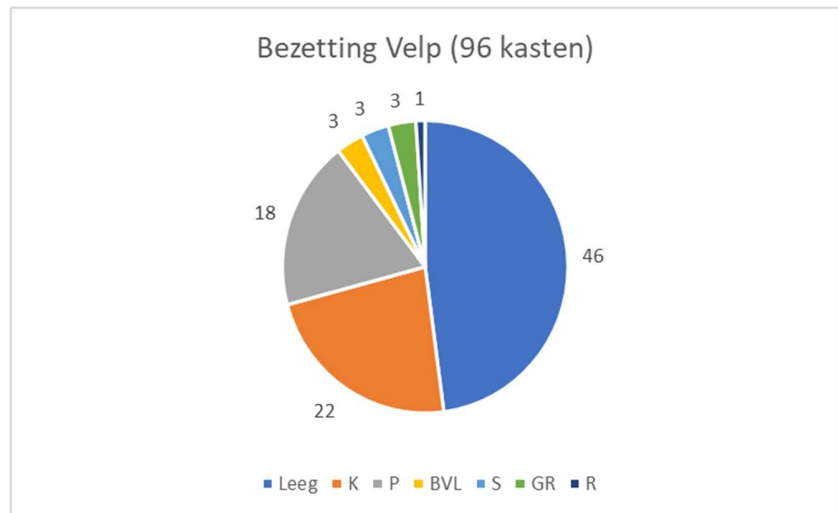
De vervolglegselfpercentages zijn 21,1% voor de Koolmees en 6,3% voor de Pimpelmees.

Achter de Berg 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	38	321	258	80%	240	93%	75%	7-apr	17-apr	8,4
K vervolg	8	50	25	50%	21	84%	42%	20-mei	25-mei	6,3
Pimpelmees	16	164	142	87%	128	90%	78%	8-apr	13-apr	10,3
P Vervolg	1	7	0	0%	0	NVT	0%	27- mei	27-mei	7,0
Bonte vliegenvanger	9	61	58	95%	54	93%	89%	28-apr	1-mei	6,8
Spreeuw	1	6	6	100%	6	100%	100%	11-apr	11-apr	6,0
Roodborst	2	10	0	0%	0	NVT	0%	17-apr	1-mei	5,0
Boomklever	2	13	8	62%	8	100%	62%	5-apr	5-apr	6,5
Gekraagde Roodstaart	5	29	19	66%	14	74%	48%	4-mei	17-mei	5,8
Totaal	82	661	516	78%	472	91%	71%			

1.10 Velp

Bij haar huis in Velp en in het bos vlakbij heeft Els dit jaar in het totaal 96 kasten hangen, die ze samen met Ruut controleert. De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur.

De broedresultaten van de verschillende soorten in Velp zijn in de volgende tabellen samengevat, de vervollegselpercentages zijn 13,6% voor de Koolmees.

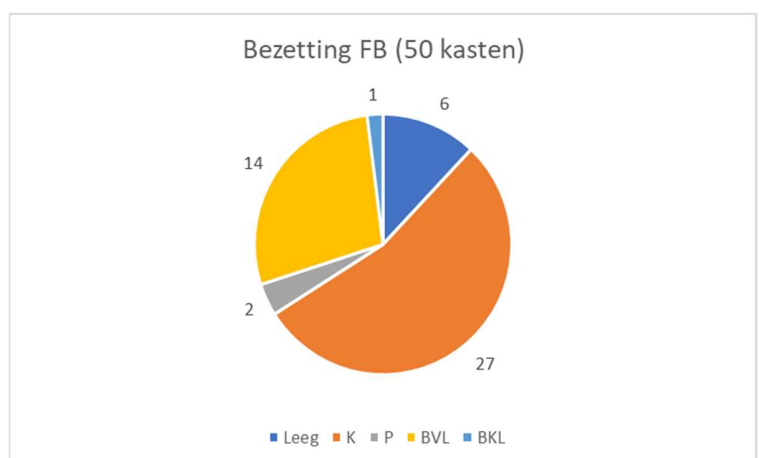

Velp 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	22	191	154	81%	146	95%	76%	9-apr	17-apr	8,7
K vervolg	3	16	12	75%	12	100%	75%	21-mei	21-mei	5,3
Pimpelmees	18	182	146	80%	140	96%	77%	5-apr	13-apr	10,1
Spreeuw	3	15	5	33%	5	100%	33%	11-apr	14-apr	5,0
Bonte vliegenvanger	3	18	17	94%	16	94%	89%	2-mei	11-mei	6,0
Gekraagde roodstaart	3	17	17	100%	16	94%	94%	2-mei	5-mei	5,7
Roodborst	1	6	3	50%	1	33%	17%	21-apr	21-apr	6,0
Totaal	53	445	354	80%	336	95%	76%			

1.11 Franse Baan (FB)

In hun gebied aan de Franse Baan bij de natuurbegraafplaats bij Schaijk hebben Paul en Sjef in totaal 50 nestkasten hangen. Dit was het laatste jaar dat ze gecontroleerd hebben, hierbij hartelijk bedankt voor alle inspanningen! De bezetting van deze kisten is in de volgende figuur te zien!

In de tabel hieronder zijn de resultaten samengevat.

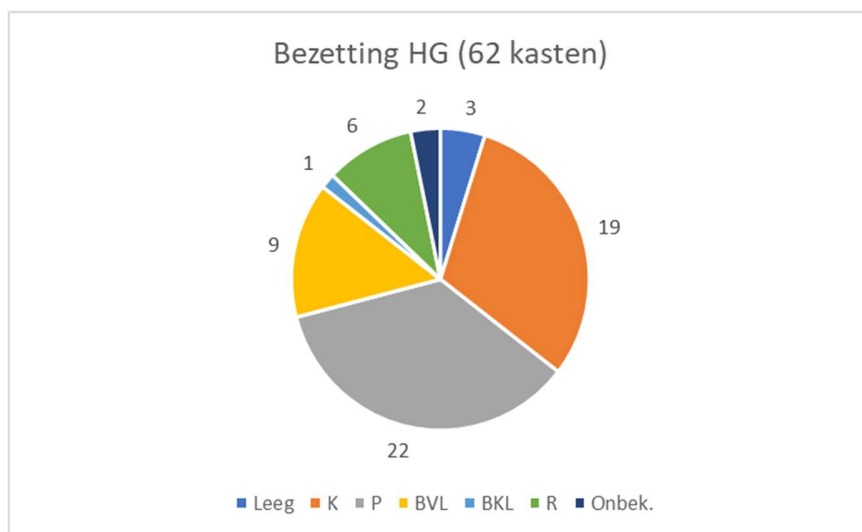

Franse Baan	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	27	243	187	77%	181	97%	74%	8-apr	20-apr	9,0
Pimpelmees	2	22	21	95%	21	100%	95%	19-apr	23-apr	11,0
Bonte vliegenvanger	14	94	78	83%	78	100%	83%	28-apr	4-mei	6,7
Boomklever	1	9	9	100%	9	100%	100%	13-apr	13-apr	9,0
Totaal	44	368	295	80%	289	98%	79%			

1.12 Hartje Groen (HG)

Noud van den Berg heeft de 62 kasten bij Camping Hartje Groen dit jaar weer gecontroleerd. De bezetting van deze kasten is in de volgende figuur te zien.

Hieronder zijn de resultaten samengevat, het vervollegselpercentage is 17,6% voor de Koolmees en 20% voor de Roodborst.

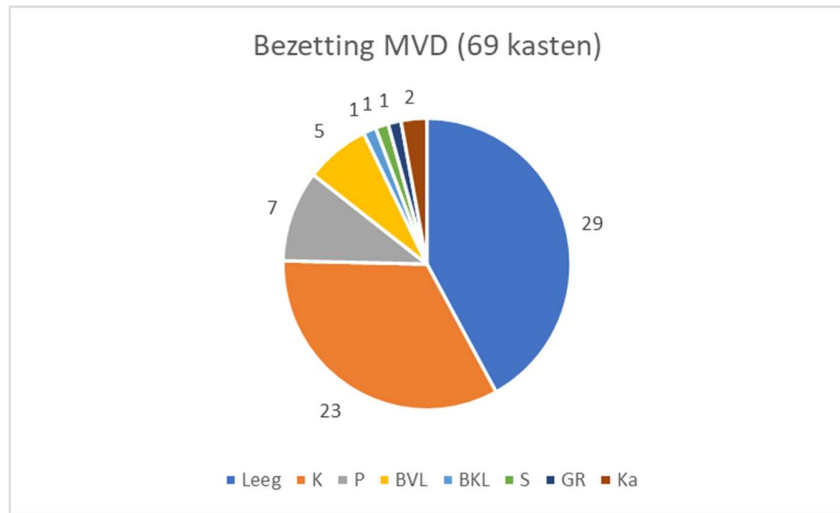

Hartje Groen 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	17	132	107	81,1%	106	99,1%	80,3%	8-apr	17-apr	7,8
K vervolg	3	21	11	52,4%	5	45,5%	23,8%	19-mei	26-mei	7,0
Pimpelmees	21	233	184	79,0%	166	90,2%	71,2%	4-apr	15-apr	11,1
Bonte vliegenvanger	7	45	40	88,9%	40	100,0%	88,9%	28-apr	3-mei	6,4
Boomklever	1	4	2	50,0%	2	100,0%	50,0%	9-apr	9-apr	4,0
Roodborst	5	29	6	20,7%	6	100,0%	20,7%	13-apr	22-apr	5,8
R- vervolg	1	6	6	100,0%	0	0,0%	0,0%	16-mei	16-mei	6,0
Totaal	55	470	356	75,7%	325	91,3%	69,1%			

1.13 Moervendonk (MVD)

Bij het huis op de Moervendonk in Heeswijk Dinther controleert Leo 69 verschillende nestkasten. De bezetting van deze kasten is te zien in de volgende figuur.

Hieronder de samenvatting van alle gegevens.

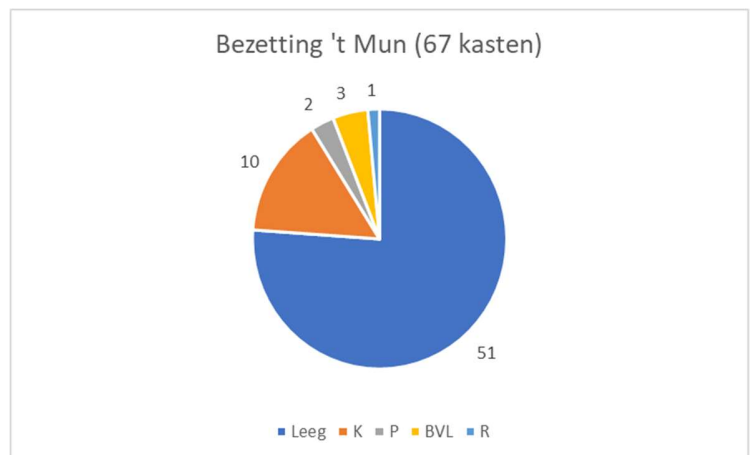

Moervendonk 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	23	186	124	67%	105	85%	56%	5-apr	20-apr	8,1
Pimpelmees	7	84	73	87%	73	100%	87%	4-apr	8-apr	12,0
Bonte vliegenvanger	5	28	26	93%	26	100%	93%	26-apr	8-mei	5,6
Boomklever	1	8	5	63%	0	0%	0%	15-apr	15-apr	8,0
Gekraagde roodstaart	1	8	6	75%	6	100%	75%	29-apr	29-apr	8,0
Kauw	2	10	3	30%	3	100%	30%	18-apr	21-apr	5,0
Spreeuw	1	6	6	100%	6	100%	100%	9-apr	9-apr	6,0
Totaal	40	330	243	74%	219	90%	66%			

1.14 't Mun (Mun)

Bij de woning van Ria de Vent op het Mun bij Schaijk hangen 67 nestkasten. De bezetting van deze nestkasten is te zien in de volgend figuur.

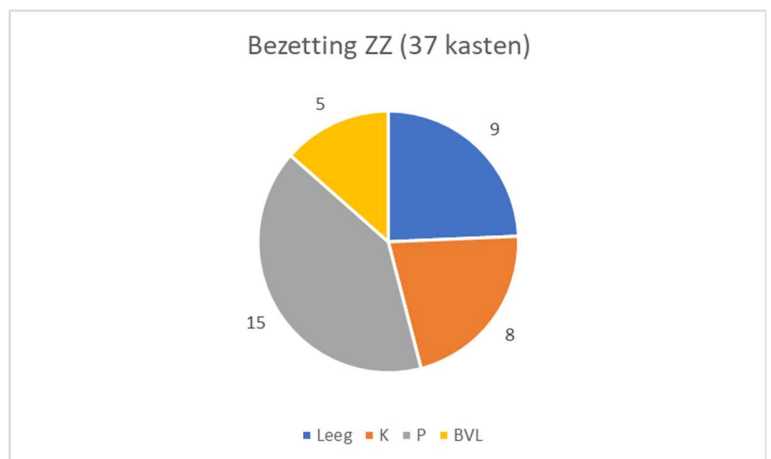
De broedresultaten van de verschillende kasten op het Mun bij Schaijk zijn in de volgende tabellen samengevat. Het vervolglegselpercentage voor de Koolmees is 10% en 50% voor de Pimpelmees

't Mun 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	10	84	81	96%	81	100%	96%	11-apr	18-apr	8,4
K-vervolg	1	7	0	0%	0	NVT	0%	22-mei	22-mei	7,0
Pimpelmees	2	18	18	100%	18	100%	100%	13-apr	13-apr	9,0
P-vervolg	1	12	12	100%	12	100%	100%	17-mei	17-mei	12,0
Bonte vliegenvanger	3	15	15	100%	15	100%	100%	30-apr	10-mei	5,0
Roodborst	1	7	7	100%	7	100%	100%	8-mei	8-mei	7,0
Totaal	18	143	133	93%	133	100%	93%			

1.15 Zeeland Zuidoost (ZZ)

In het Zuidoosten van Zeeland, net ten zuiden van de Trentse Bossen is Henk van Beek dit jaar, met een vliegende start begonnen door een veertigtal kasten te kopen en gelijk te gaan controleren. In totaal waren er 37 kasten waarvan er negen leeg bleven, voor de bezetting zie onderstaande figuur.

Het resultaat voor deze kasten is hieronder in de tabel samengevat.

Zeeland ZO 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Allereerste eidatum	Gem. eerste eidatum	Gem. Legsel-grootte
Koolmees	8	67	43	64,2%	43	100%	64,2%	6-apr	22-apr	8,4
Pimpelmees	15	133	79	59,4%	77	97,5%	57,9%	10-apr	18-apr	8,9
Bonte vliegenvanger	5	32	26	81,3%	26	100%	81,3%	26-apr	4-mei	6,4
Totaal	28	232	148	63,8%	146	98,6%	62,9%			

2 Resultaten per soort

2.1 Koolmees

In het totaal waren er 375 legsels van de Koolmees waarvan 339 eerste legsels en 36 vervollegsels (9,6%). Net als de vorige jaren is elk legsel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is, als vervollegsels aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legsel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Koolmees op 3 april 2023, alle nesten met een eerste eileg vanaf 4 mei zijn dus als vervollegsels aangerekend, tenzij het duidelijk een vervollegsels in dezelfde kast betrof. Let op! Dit is dus over alle legsels, dat kan dus anders zijn dan voor de afzonderlijke gebieden zoals hierboven beschreven.

Het broedsucces van de Koolmees is te zien in tabel 1. In het totaal (eerste- en vervollegsels) werden er 3.093 eieren gelegd en kwamen er 2.316 jongen uit (75%). Uiteindelijk vlogen er 2.180 jongen uit (94%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 70% oplevert. Dit broedsucces was, zoals bijna altijd, hoger voor de eerste legsels (72,8%) dan voor de vervollegsels (40%).

Tabel 1: Overzicht gegevens Koolmees

Koolmees 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Gemid. eidatum	Legsel-grootte
GB	20	196	175	89%	157	90%	80%	17-apr	9,8
DoGo	20	167	119	71%	117	98%	70%	21-apr	8,4
FB	27	243	187	77%	181	97%	74%	20-apr	9,0
OW	23	209	175	84%	161	92%	77%	16-apr	9,1
HG	17	132	107	81%	106	99%	80%	17-apr	7,8
SCK	24	200	172	86%	172	100%	86%	18-apr	8,3
MVD	23	186	124	67%	105	85%	56%	20-apr	8,1
HH	48	388	254	65%	242	95%	62%	18-apr	8,1
OO	15	142	105	74%	97	92%	68%	17-apr	9,5
DV	13	105	87	83%	83	95%	79%	23-apr	8,1
AdB	38	321	258	80%	240	93%	75%	17-apr	8,4
Mun	10	84	81	96%	81	100%	96%	18-apr	8,4
Velp	22	191	154	81%	146	95%	76%	17-apr	8,7
ZZ	8	67	43	64%	43	100%	64%	22-apr	8,4
MS	31	228	151	66%	150	99%	66%	20-apr	7,4
Totaal	339	2859	2192	76,7%	2081	94,9%	72,8%	18-apr	8,5

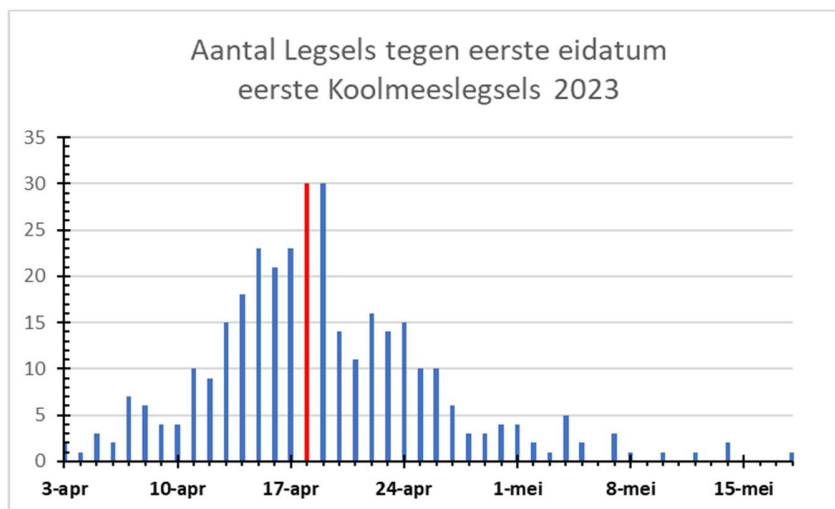
Koolmees vervolg 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Gemid. eidatum	Legsel-grootte
GB	3	17	13	76%	0	NVT	0%	22-mei	5,7
DoGo	1	6	0	0%	0	NVT	0%	25-mei	6,0
OW	5	33	18	55%	18	100%	55%	21-mei	6,6

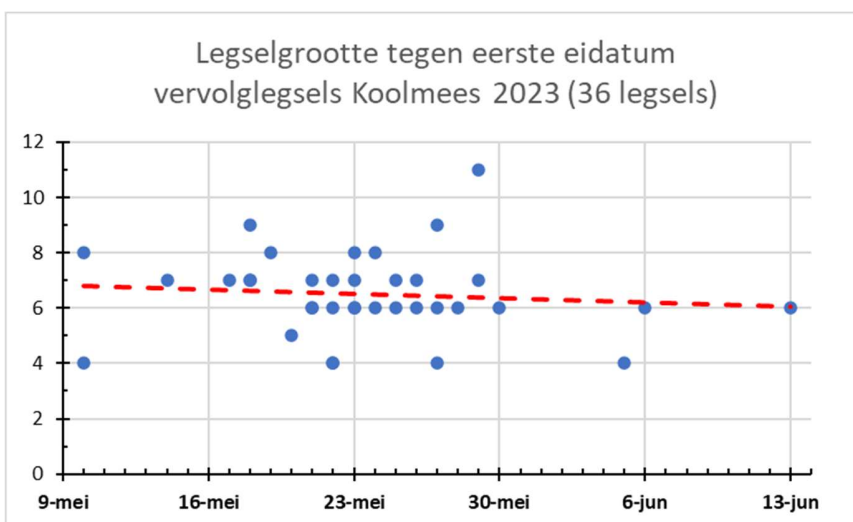
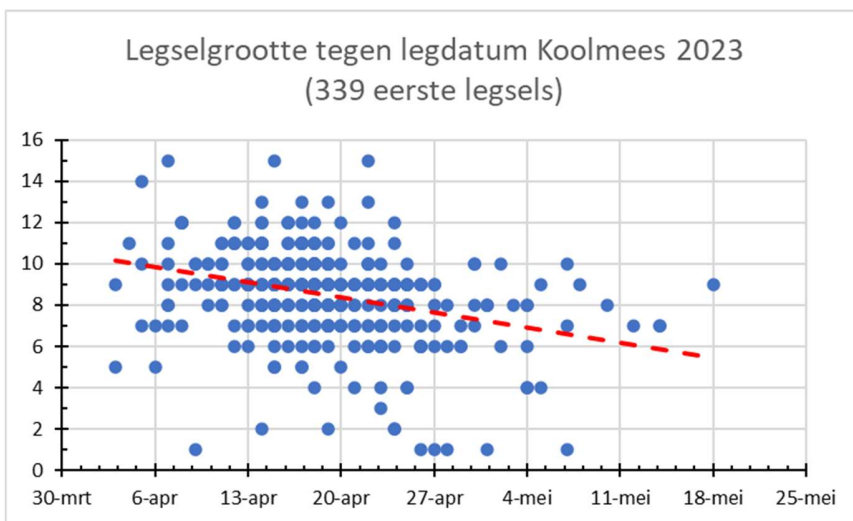
Koolmees vervolg 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed- succes	Gemid. eidatum	Legsel- grootte
HG	3	21	11	52,4%	5	45,5%	23,8%	26-mei	7,0
SCK	1	7	7	100%	7	100%	100%	25-mei	7,0
HH	6	44	17	39%	17	100%	39%	20-mei	7,3
OO	1	11	8	73%	8	100%	73%	29-mei	11,0
AdB	8	50	25	50%	21	84%	42%	25-mei	6,3
Mun	1	7	0	0%	0	NVT	0%	22-mei	7,0
Velp	3	16	12	75%	12	NVT	75%	21-mei	5,3
MS	4	22	13	59%	11	85%	50%	26-mei	5,5
Totaal	36	234	124	53%	99	80%	42%	23-mei	6,5

De gemiddelde legselgrootte van alle eerste legsels samen is 8,48 eieren en was niet constant over de gebieden (zie tabel hierboven). De gemiddelde legselgrootte van alle vervolglegsels samen is 6,50 eieren.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de eerste legsels werd gelegd is redelijk constant over de gebieden: 16 april (OW); 17-apr (GB, HG, OO, AdB, Velp); 18-Apr (SCK, HH, Mun); 20-Apr (FB, MVD, MS), 21-apr (DoGo); 22-Apr (ZZ) en 23-apr (DV). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eilegdatum van 18 april met op 3 april maart de allervroegste van het seizoen en op 18 mei de laatste eerste eilegdatum van de eerste legsels.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei van de 36 vervolglegsels werd gelegd is 23 mei met op 10 mei het eerste vervolglegsel-ei en op 13 juni 2023 de laatste eerste eilegdatum van de vervolglegsels.

2.2 Pimpelmees

In het totaal waren er 200 legsels van de Pimpelmees waarvan elf vervollegsels (5,5%), deze soort broedde in alle 15 gebieden. Net als vorig jaar is elk legsel dat één maand na de allereerste eileg van die soort gelegd is als vervollegsels aangerekend. Het hoeft dus niet noodzakelijkerwijs in dezelfde kast als het eerste legsel gelegd te zijn. Dit jaar was de allereerste eileg van de Pimpelmees op 29 maart 2023, alle nesten met een eerste eileg vanaf 30 april zijn dus als vervollegsels aangerekend. Het broedsucces van de Pimpelmees is te zien in tabel 2. In het totaal werden er 2.075 eieren gelegd en kwamen er 1.614 jongen uit (78%). Uiteindelijk vlogen er 1.528 jongen uit (89%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 73,6% oplevert. Het broedsucces voor de eerste legsels (74%) was hoger dan voor de vervollegsels (58%).

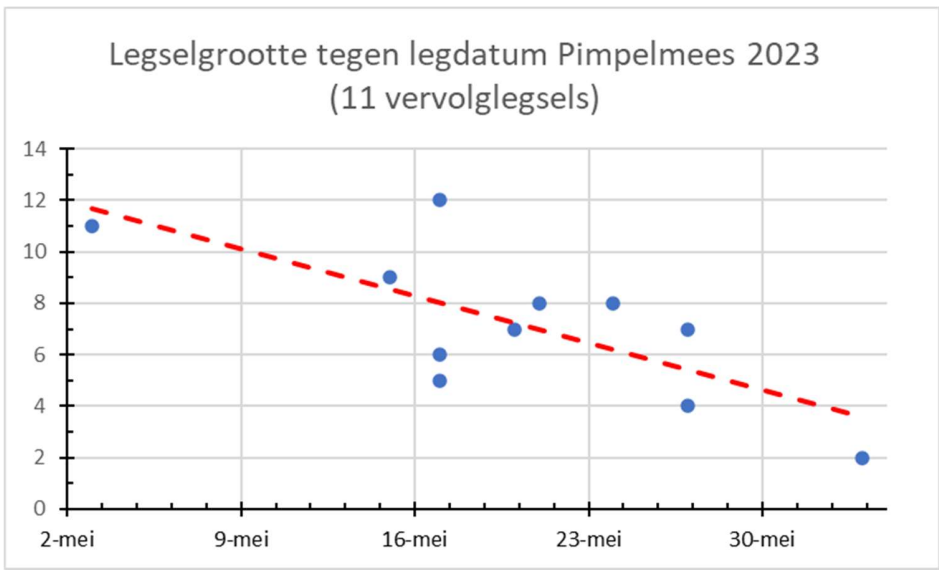
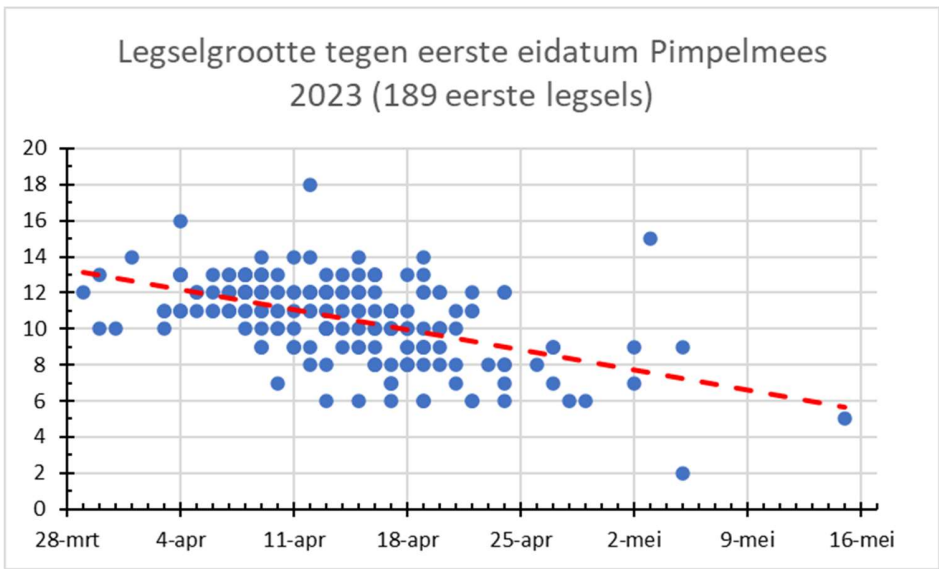
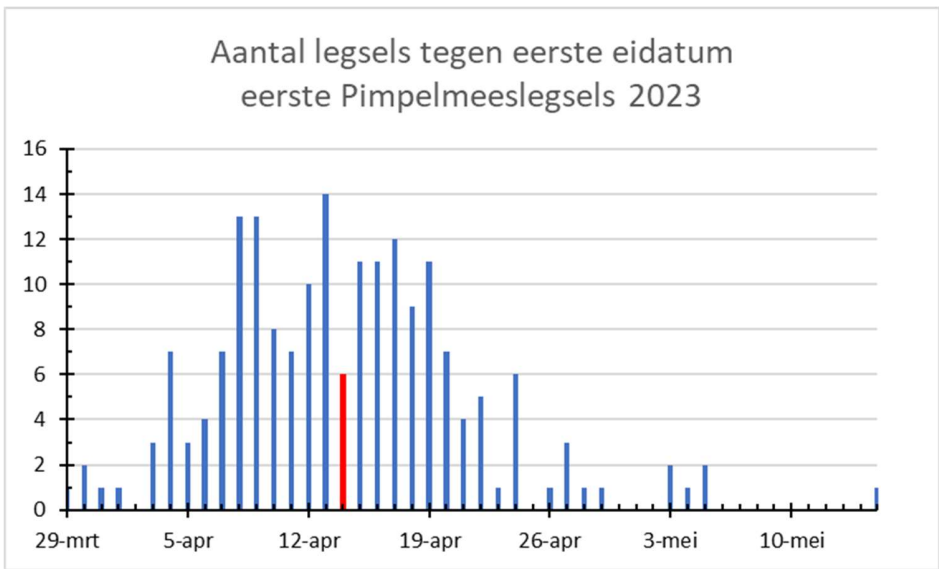
Tabel 2: Overzicht gegevens Pimpelmees

Pimpelmees 2023	Legsels	eieren	jongen uit	% jongen	#jongen uitgevlogen	% jongen uitgevlogen	Broed succes	Gemid. eidayum	Legselgrootte
GB	9	107	96	90%	93	97%	87%	13-apr	11,9
DoGo	12	117	95	81%	95	100%	81%	15-apr	9,8
FB	2	22	21	95%	21	100%	95%	23-apr	11,0
OW	16	166	130	78%	126	97%	76%	12-apr	10,4
HG	21	233	184	79,0%	166	90,2%	71,2%	15-apr	11,1
SCK	11	114	107	94%	107	100%	94%	13-apr	10,4
MVD	7	84	73	87%	73	100%	87%	8-apr	12,0
HH	19	209	155	74%	140	90%	67%	12-apr	11,0
OO	14	162	118	73%	107	91%	66%	9-apr	11,6
DV	12	126	93	74%	88	95%	70%	15-apr	10,5
AdB	16	164	142	87%	128	90%	78%	13-apr	10,3
Mun	2	18	18	100%	18	100%	100%	13-apr	9,0
Velp	18	182	146	80%	140	96%	77%	13-apr	10,1
ZZ	15	133	79	59,4%	77	97,5%	57,9%	18-apr	8,9
MS	15	159	103	65%	103	100%	65%	17-apr	10,6
Totaal	189	1996	1560	78%	1482	95%	74%	14-apr	10,6

Pimpelmees vervolg 2023	Legsels	eieren	jongen uit	% jongen	#jongen uitgevlogen	% jongen uitgevlogen	Broed succes	Gemid. eidayum	Legselgrootte
GB	1	4	0	0%	0	NVT	0%	27-mei	4,0
OW	5	30	19	63%	15	79%	50%	21-mei	6,0
HH	1	8	8	100%	5	63%	63%	21-mei	8,0
OO	1	11	8	73%	7	88%	64%	3-mei	11,0
AdB	1	7	0	0%	0	NVT	0%	27-mei	7,0
Mun	1	12	12	100%	12	100%	100%	17-mei	12,0
MS	1	7	7	100%	7	100%	100%	20-mei	7,0
Totaal	11	79	54	68%	46	85%	58%	20-mei	7,2

De gemiddelde legselgrootte van de eerste legsels is 10,6 eieren, de gemiddelde legselgrootte van de vervollegsels is 7,2 eieren (79/11) maar met behoorlijke verschillen tussen de gebieden. De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmeesei van de eerste legsels werd gelegd is redelijk constant: 8-Apr (MVD); 9-Apr (OO); 12-Apr (OW, HH); 13-Apr (GB, SCK, AdB, Mun, Velp); 15-Apr (DoGo, HG, DV); 17-Apr (MS), 18-Apr (ZZ) en 23-Apr (FB). Dit levert in het totaal een gemiddelde eerste eileg van 14 april op, met op 29 maart de allervroegste van het seizoen en op 15 Mei de laatste eerste eileg.

De gemiddelde datum waarop het eerste Pimpelmeesei van de vervollegsels werd gelegd was 20 mei, met op 3 mei de allervroegste van het seizoen en op 3 Juni de laatste eerste eileg.

2.3 Bonte vliegenvanger

Dit jaar heeft de Bonte vliegenvanger in alle vijftien gebieden gebroed. Het aantal legsels was 159 waarvan twee vervollegsels (1,3%).

Het broedsucces van de Bonte vliegenvanger is te zien in tabel 3.

Tabel 3: Overzicht gegevens Bonte vliegenvanger

Bonte Vliegenvanger 2023	Legsels	eieren	jongen uit	% jongen	#jongen uitgevlogen	% jongen uitgevlogen	Broed succes	Gemid. eidatum	Legsel-grootte
GB	7	43	41	95%	41	100%	95%	7-mei	6,1
DoGo	11	69	64	93%	64	100%	93%	1-mei	6,3
FB	14	94	78	83%	78	100%	83%	4-mei	6,7
OW	7	48	46	96%	45	98%	94%	3-mei	6,9
HG	7	45	40	89%	40	100,0%	89%	3-mei	6,4
SCK	2	14	13	93%	13	100%	93%	3-mei	7,0
MVD	5	28	26	93%	26	100%	93%	8-mei	5,6
HH	18	108	92	85%	92	100%	85%	6-mei	6,0
OO	12	63	58	92%	55	95%	87%	4-mei	5,3
DV	31	193	174	90%	164	94%	85%	30-apr	6,2
AdB	9	61	58	95%	54	93%	89%	1-mei	6,8
Mun	3	15	15	100%	15	100%	100%	10-mei	5,0
Velp	3	18	17	94%	16	94%	89%	11-mei	6,0
ZZ	5	32	26	81,3%	26	100,0%	81,3%	4-mei	6,4
MS	23	147	127	86%	125	98%	85%	2-mei	6,4
Totaal	157	978	875	89%	854	98%	87%	3-mei	6,22

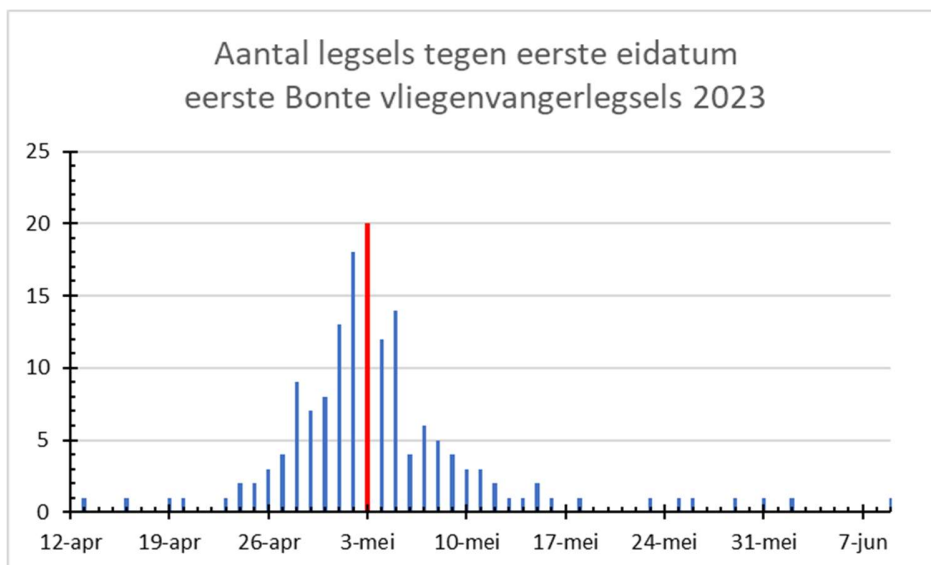
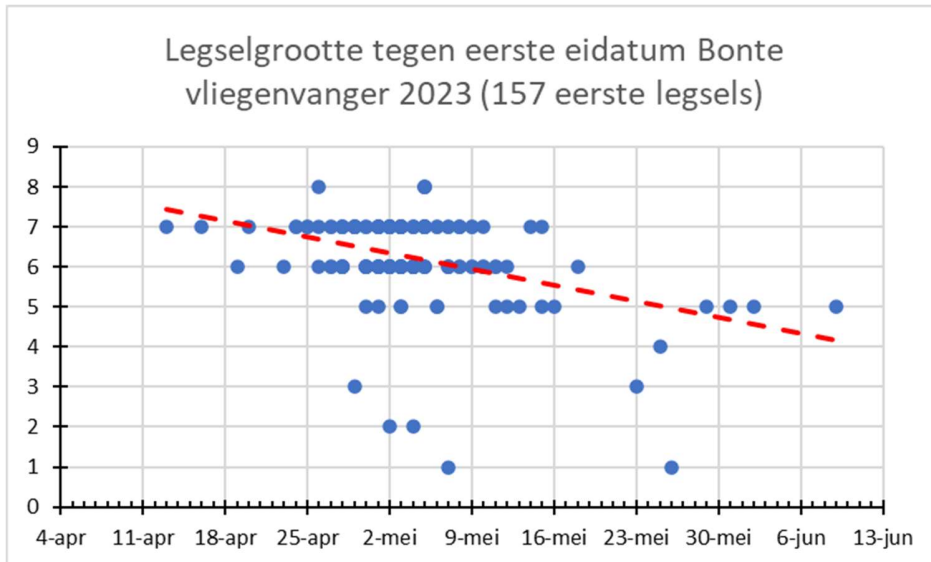
Bonte Vliegenvanger 2023 vervolg	Legsels	eieren	jongen uit	% jongen	#jongen uitgevlogen	% jongen uitgevlogen	Broed succes	Gemid. eidatum	Legsel-grootte
DV	2	8	4	50%	4	100%	50%	8-jun	4,0
Totaal	2	8	4	50%	4	100%	50%	8-jun	4,0

In het totaal (eerste legsels plus vervollegsels) werden er voor de eerste legsels 986 eieren gelegd en kwamen er 879 jongen uit (89%). Uiteindelijk vlogen er ook 858 jongen uit (98%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 87% oplevert. Het broedsucces van de twee vervollegsels was 50%.

De gemiddelde legselgrootte is 6,22 eieren voor de eerste legsels en de twee vervollegsels leverden een gemiddelde legselgrootte van 4,0 eieren op.

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd van de eerste legsels was niet constant over de gebieden: 30-Apr (DV); 1-Mei (DoGo, AdB); 2-Mei (MS); 3-Mei (OW, HG, SCK); 4-Mei (FB, OO, ZZ); 6-Mei (HH), 7-Mei (GB), 8-Mei (MVD), 10-Mei (Mun) en 11-Mei (Velp) wat in het

totaal een gemiddelde eerste eileg van 3 mei oplevert, met op 13 april de allervroegste van het seizoen en op 9 juni de laatste eerste eileg. De eerste eieren van de twee vervollegsels werden op 8 juni gelegd.

2.4 Boomklever

De Boomklever heeft dit jaar in tien gebieden gebroed. In het totaal waren er 25 legsels van de Boomklever waaronder geen vervollegsels.

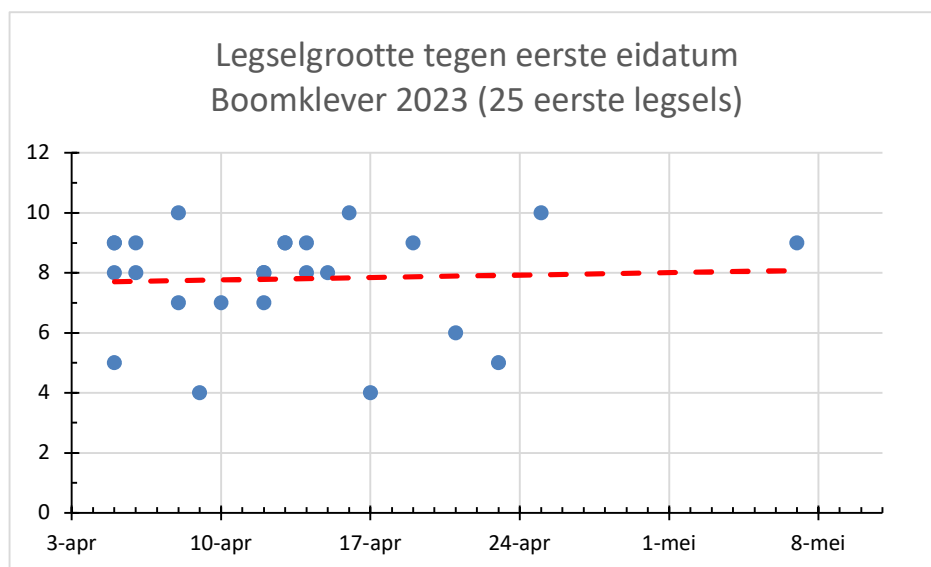
Het broedsucces van de Boomklever is te zien in Tabel 4. In het totaal werden er 195 eieren gelegd en kwamen er 166 jongen uit (85%). Uiteindelijk vlogen er 146 jongen uit (88%) wat een totaal broedsucces (uitgevlogen jongen / gelegd ei) van 75% oplevert.

De gemiddelde legselgrootte is 7,80 eieren, maar was niet constant over alle gebieden (zie Tabel 4).

Tabel 4: Overzicht gegevens Boomklever

Boomklever 2023	Legsels	Eieren	Jongen uit	% jongen	# Jongen uitgevlogen	% Jongen uitgevlogen	Broed-succes	Gemid. eidatum	Legsel-grootte
GB	1	9	9	100%	9	100%	100%	19-apr	9,0
FB	1	9	9	100%	9	100%	100%	13-apr	9,0
OW	6	50	50	100%	50	100%	100%	10-apr	8,3
HG	1	4	2	50%	2	100%	50%	9-apr	4,0
MVD	1	8	5	63%	0	0%	0%	15-apr	8,0
HH	2	16	13	81%	13	100%	81%	22-apr	8,0
OO	8	68	61	90%	47	77%	69%	12-apr	8,5
DV	1	5	3	60%	2	67%	40%	23-apr	5,0
AdB	2	13	8	62%	8	100%	62%	5-apr	6,5
MS	2	13	6	46%	6	100%	46%	15-mei	6,5
Totaal BKL	25	195	166	85%	146	88%	75%	13-apr	7,80

De gemiddelde datum waarop het eerste ei werd gelegd is 13 april, met op 5 april het allereerste ei en op 7 mei het laatste eerste ei.

2.5 Gekraagde roodstaart

Gekraagde Roodstaart 2023	Legsels	Eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed succes	Legsel-grootte	Gemid. eidatum
			#	%	#	%			
DoGo	1	6	6	100%	6	100%	100%	6,0	7-mei
MVD	1	8	6	75%	6	100%	75%	8,0	29-apr
HH	3	13	8	62%	8	100%	62%	4,3	21-mei
DV	2	13	13	100%	13	100%	100%	6,5	24-apr
AdB	5	29	19	66%	14	74%	48%	5,8	17-mei
Velp	3	17	17	100%	16	94%	94%	5,7	5-mei
MS	1	6	6	100%	0	0%	0%	6,0	12-mei
Totaal GR	16	92	75	82%	63	84%	68%	5,8	10-mei

2.6 Spreeuw

Spreeuw 2023	Legsels	eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed succes	Gemid. eidatum	Legsel-grootte
			#	%	#	%			
GB	10	45	34	76%	34	100%	76%	19-apr	4,5
OW	1	4	4	100%	4	NVT	100%	13-apr	4,0
MVD	1	6	6	100%	6	100%	100%	9-apr	6,0
HH	1	1	0	0%	0	NVT	0%	15-apr	1,0
OO	2	7	4	57%	4	100%	57%	17-apr	3,5
AdB	1	6	6	100%	6	100%	100%	1-apr	6,0
Velp	3	15	5	33%	5	100%	33%	14-apr	5,0
Totaal S	19	84	59	70%	59	100%	70%	16-apr	4,4

Spreeuw Vervolg 2023	Legsels	eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed succes	Gemid. eidatum	Legsel-grootte
			#	%	#	%			
GB	1	6	6	100%	6	100%	100%	10-mei	6,0
OO	1	5	0	0%	0	NVT	0%	19-mei	5,0
Totaal S2	2	11	6	55%	6	100%	55%	14-mei	5,5

2.7 Roodborst

Roodborst 2023	Legsels	eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed-succes	Eerste eidatum	Legsel-grootte
			#	%	#	%			
HG	5	29	6	21%	6	100%	20,7%	22-apr	5,8
SCK	2	11	6	55%	6	100%	55%	21-apr	5,5
HH	3	20	5	25%	5	100%	25%	6-mei	6,7
AdB	2	10	0	0%	0	NVT	0%	1-mei	5,0
Mun	1	7	7	100%	7	100%	100%	8-mei	7,0
Velp	1	6	3	50%	1	33%	17%	21-apr	6,0

Totaal R	14	83	27	33%	25	93%	30%	28-apr	5,9
----------	----	----	----	-----	----	-----	-----	--------	-----

Vervolg gesel Roodborst 2023	Legsels	eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Eerste eidatu m	Legsel- grootte
			#	%	#	%			
HG	1	6	6	100%	0	0,0%	0,0%	16-mei	6,0

2.8 Kauw

Winterkoning 2023	Legsels	eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed- succes	Legsel- grootte	Eerste eidatum
			#	%	#	%			
MVD	2	10	3	30%	3	100%	30%	5,0	21-apr

2.9 Grote Bonte Specht

Grote Bonte Specht 2023	Legsels	eieren	Uitgekomen		Uitgevlogen		Broed succes	Legsel- grootte	Eerste eidatum
			#	%	#	%			
OO	1	6	6	100%	5	83%	83%	6,0	24-apr

Interessant nest van een onbekende soort (Winterkoning, Mees?) in één van de handdoekenapparaten op Camping Hartje Groen, Fotograaf Noud van den Berg

Vergelijking met voorgaande jaren

Zoals eerder aangegeven zijn er, helaas, heel veel oude gegevens verloren gegaan, mede doordat er een aantal jaar geen werkgroepcoördinator is geweest. De oudste gegevens zijn over de jaren 1976 tot 1999 maar in sommige jaren is het totaal aantal nesten laag. Pas vanaf 2003 zijn gedetailleerde gegevens bewaard gebleven. Bij de onderstaande vergelijking moet men er dus wel steeds rekening mee houden dat de vergelijkingen met 1983-1999 gebaseerd zijn op kleine aantallen (met dus grote spreiding op de getallen) en dat die soms slechts uit één gebied (Odiliapeelse bossen) komen dat misschien niet altijd met bijvoorbeeld de deelgebieden in de regio Uden te vergelijken is. Daarom is een goede vergelijking met andere deelgebieden niet altijd goed mogelijk.

2.14 Algemene indruk broedseizoen

In tabel 7 de kengetallen van dit seizoen

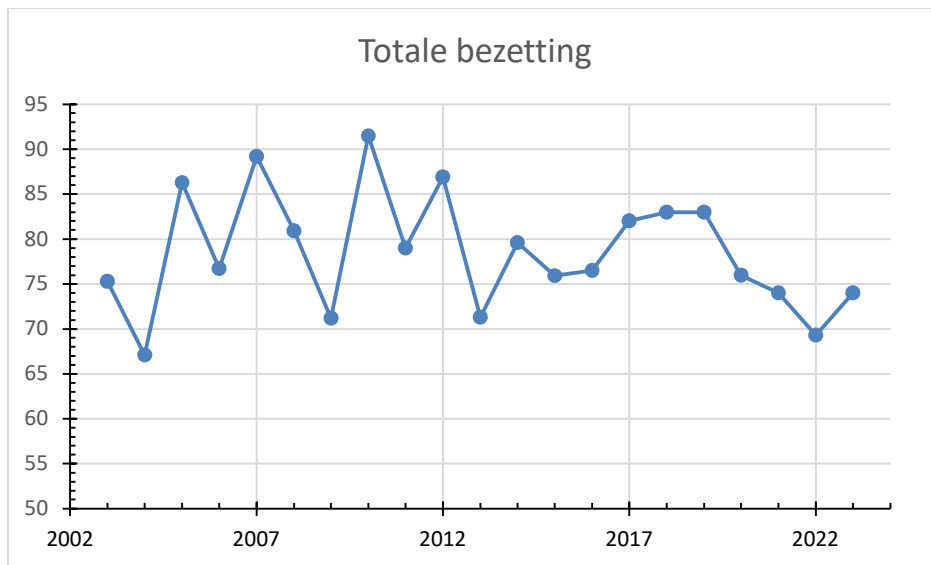
Tabel 7: Kengetallen per soort broedseizoen 2023

Totalen 2023	K	P	BVL	BKL	S	GR	R	Ka	GBS	Totaal
# nestkasten	1043									
# nestkasten bezet	345	192	159	25	19	16	15	2	1	774
% nestkasten bezet	33,1%	18,4%	15,1%	2,4%	1,8%	1,4%	1,4%	0,2%	0,1%	74%
# legels	375	200	159	25	21	16	15	2	1	814
# eieren	3093	2075	986	195	95	92	89	10	6	6647
# eieren uitgekomen	2316	1614	879	166	65	75	33	3	6	5163
% eieren uitgekomen	75%	78%	89%	85%	68%	82%	37%	30%	100%	78%
# jongen uitgevlogen	2180	1528	858	146	65	63	25	3	5	4873
% jongen uitgevlogen	94%	95%	98%	88%	100%	84%	76%	100%	83%	94%
% broedsucces	70%	74%	87%	75%	68%	68%	28%	30%	83%	73%
# vervolg broedsel	36	11	2	0	2	0	1	0	0	52
% vervolg legsel	9,6%	5,5%	1,3%	0%	9,5%	0%	6,7%	0%	0	
Legselgrootte 1 ^e legsel	8,5	10,6	6,2	7,8	4,4	5,8	5,9	5	6	
Gem Eidatum 1 ^e legsel	18-apr	14-apr	3-mei	13-apr	16-apr	10-mei	28-apr	21-apr	24-apr	

2.15 Aantal kasten en bezettingspercentage

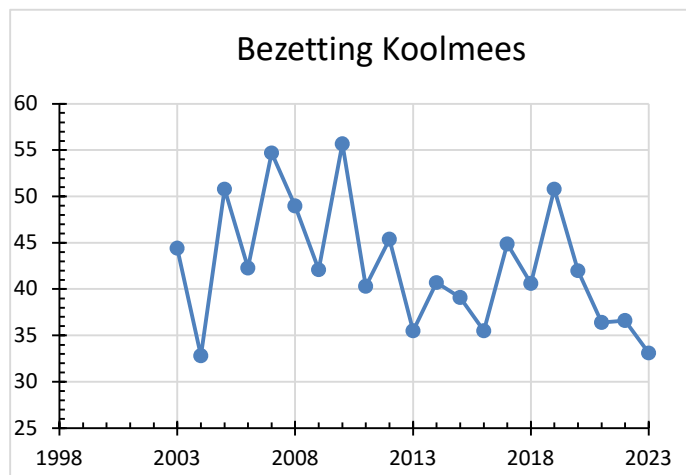
Het totaal aantal gecontroleerde nestkasten steeg in 2023 met 4,7% van 996 naar 1043. In totaal bleven er 271 nestkasten leeg (26%).

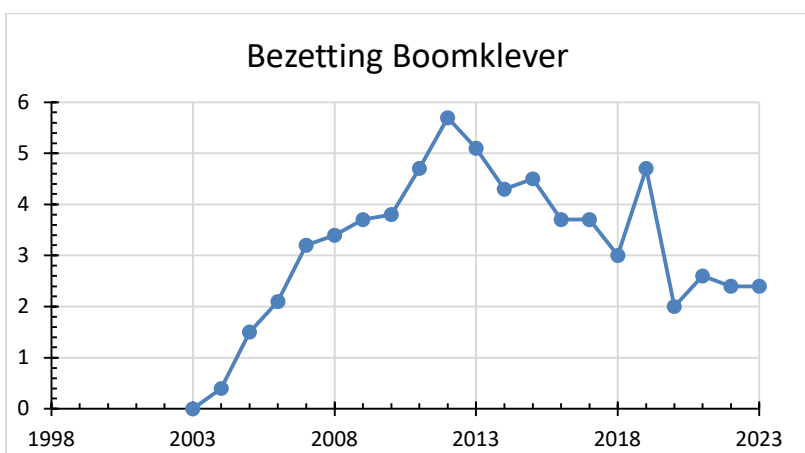
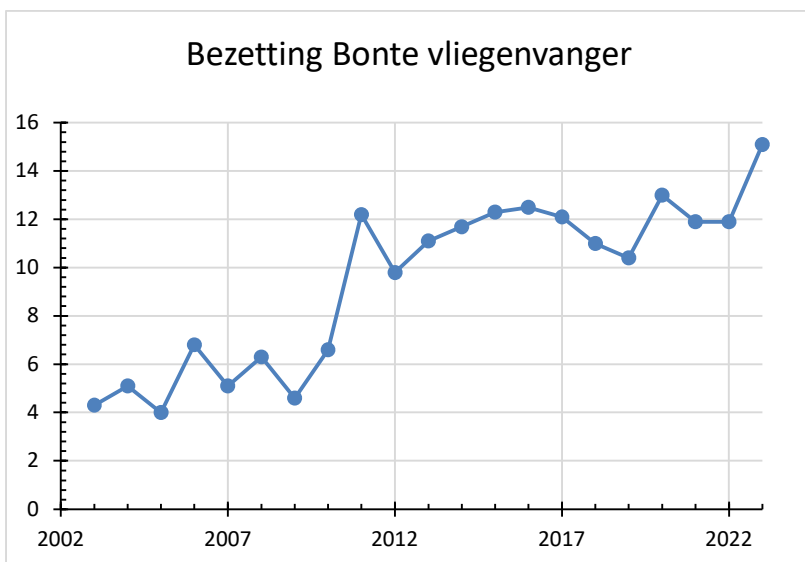
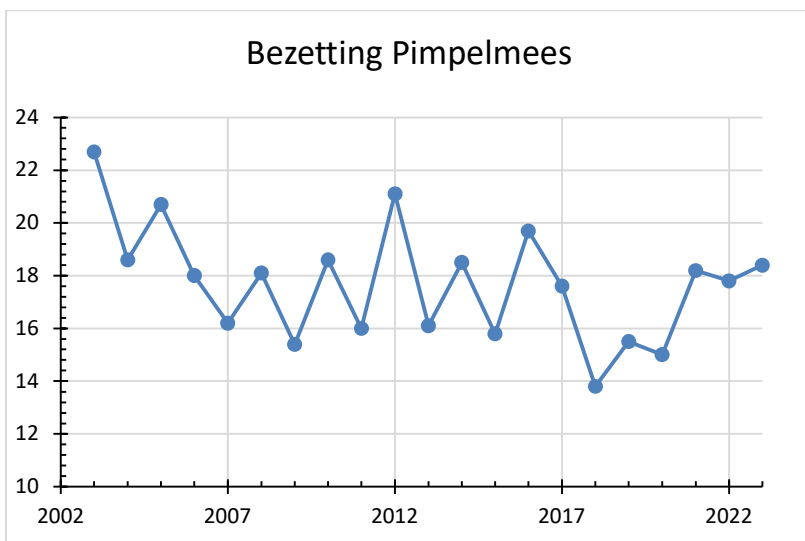
Het bezettingspercentage van de kasten was met 74% iets lager dan het langjarig gemiddelde van 78,7%.

Het bezettingspercentage per soort is te zien in grafieken hieronder. De Koolmees bleef op een historisch zeer laag niveau sinds 2003 en de Pimpelmees had een hooggemiddeld jaar. Voor de Boomklever lijkt de daling in bezetting enigszins gestabiliseerd maar is sinds het hoogtepunt in 2012 bijna gehalveerd.

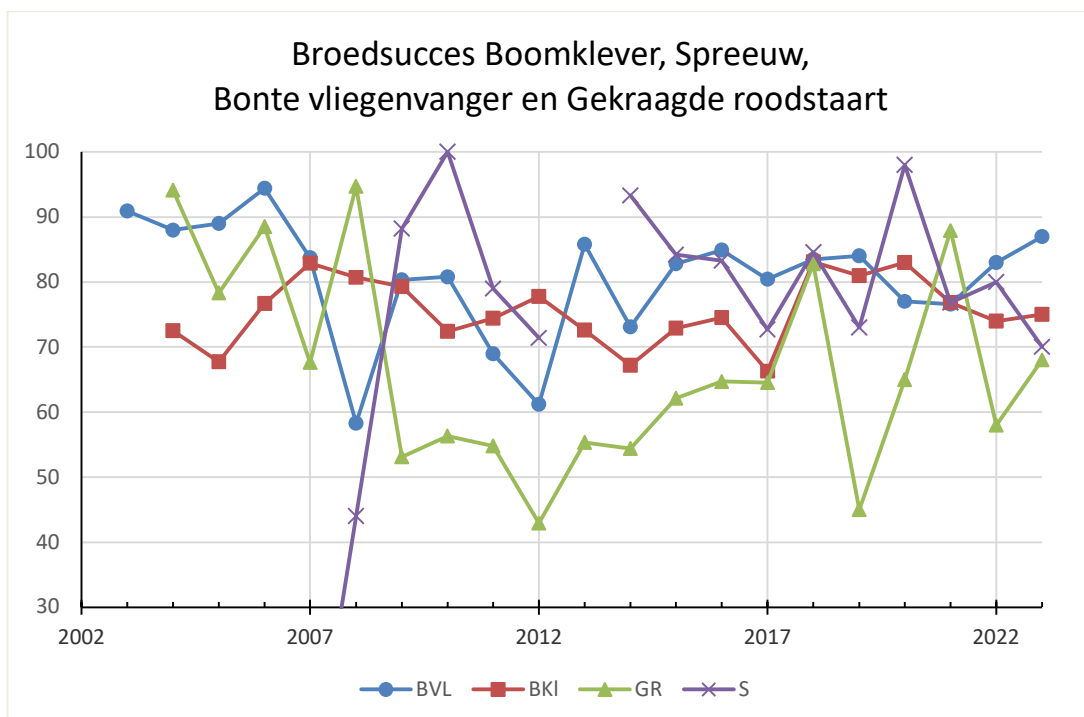
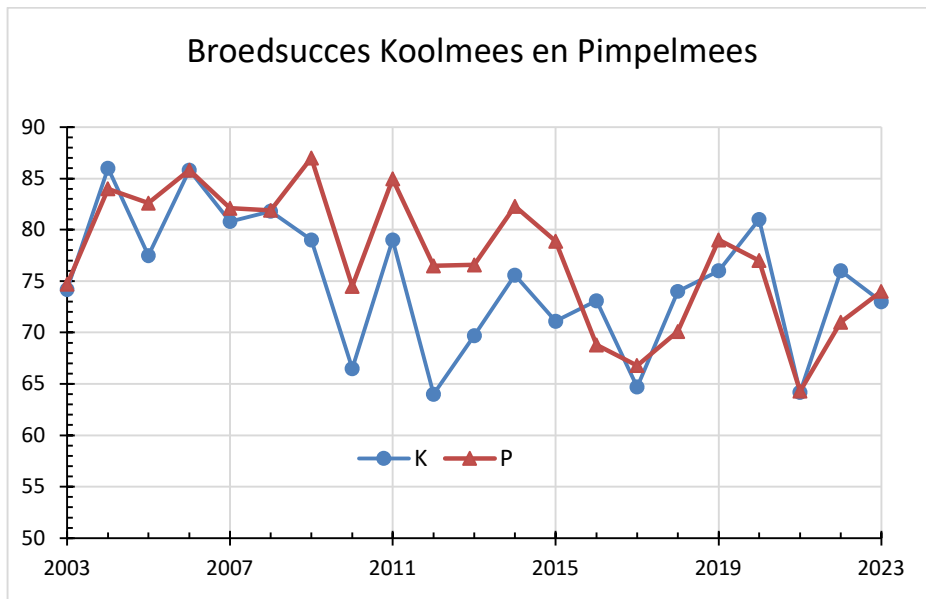
Het bezettingspercentage van de Bonte Vliegenvanger lijkt na enige jaren van stabilisatie weer verder toe te nemen. De andere soorten hebben zulke kleine hoeveelheden legfels dat er moeilijk iets over het verloop in bezettingspercentages te zeggen is.

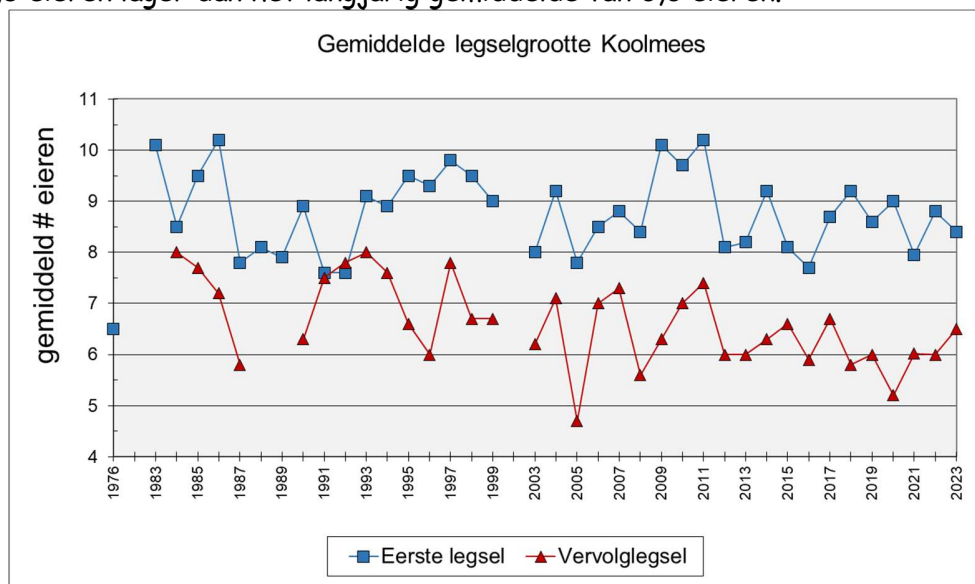
2.16 Broedsucces (uitgevlogen jongen/gelegd ei)

Het broedsucces verschilde dit jaar over de soorten. Er waren soorten die het beter deden dan het langjarig gemiddelde voor die soort zoals de Bonte vliegenvanger (87% tegenover 80,3%), Gekraagde roodstaart (68% tegenover 66,8%) en de Spreeuw (68% tegenover 56,2%). Andere soorten deden het slechter, zoals de Koolmees (70,0% tegenover 75%), de Pimpelmees (74% tegenover 77,4%) en de Boomklever (75% tegenover 75,6%). Ook dit jaar is de Zwarte mees niet meer tot broeden gekomen in onze nestkasten, de laatste legfels dateren alweer van 2019.

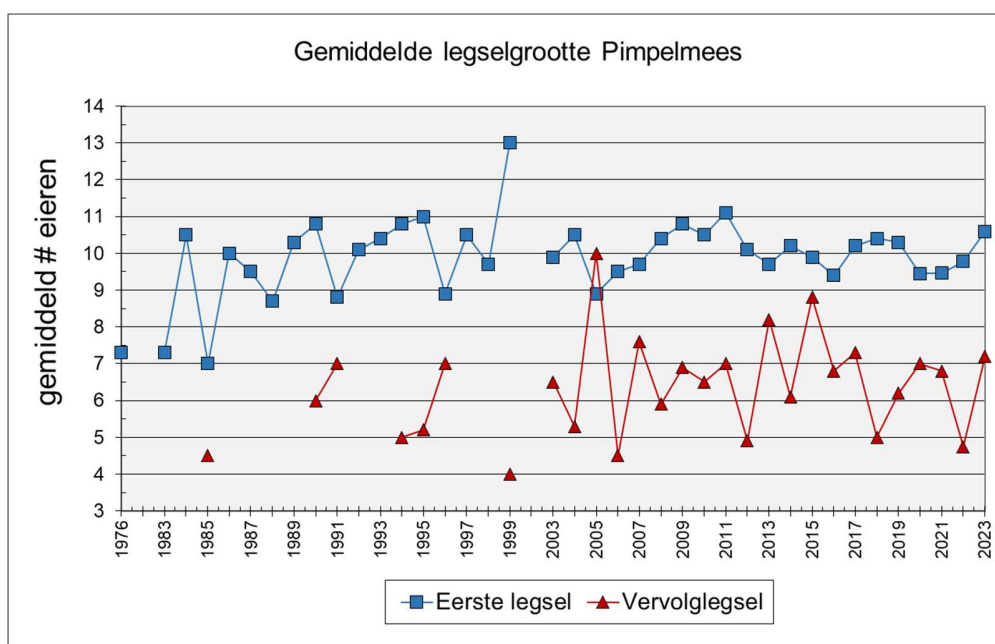

2.17 Legselgrootte

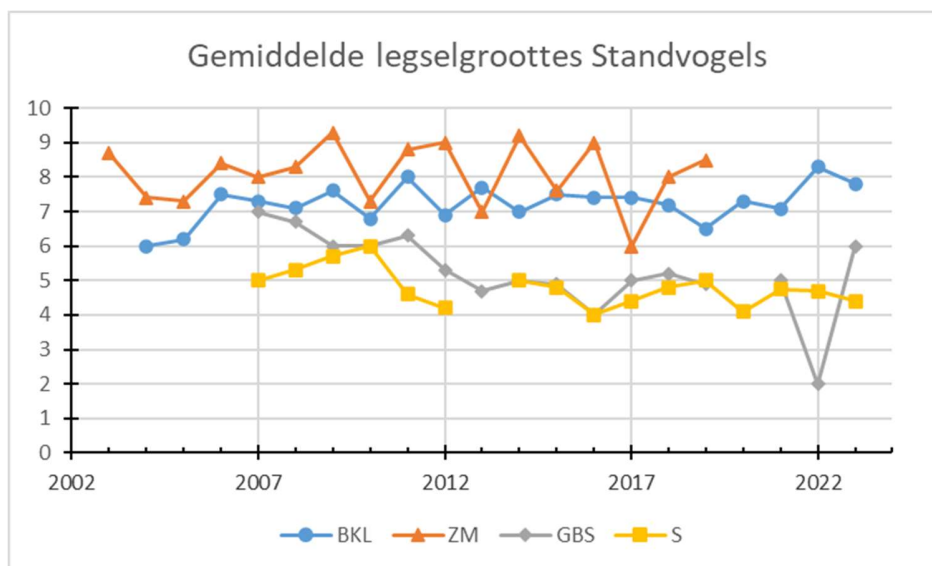
In de grafiek hieronder wordt een overzicht gegeven van de gemiddelde legselgroottes van het eerste legsel en het vervollegsels van de Koolmees (de soort waar de meeste gegevens over zijn). De legselgrootte van het eerste legsel was met 8,5 eieren iets kleiner dan het langjarig gemiddelde van 8,8 eieren (berekend vanaf 1983). De legselgrootte van de vervollegsels was met 6,5 eieren lager dan het langjarig gemiddelde van 6,6 eieren.

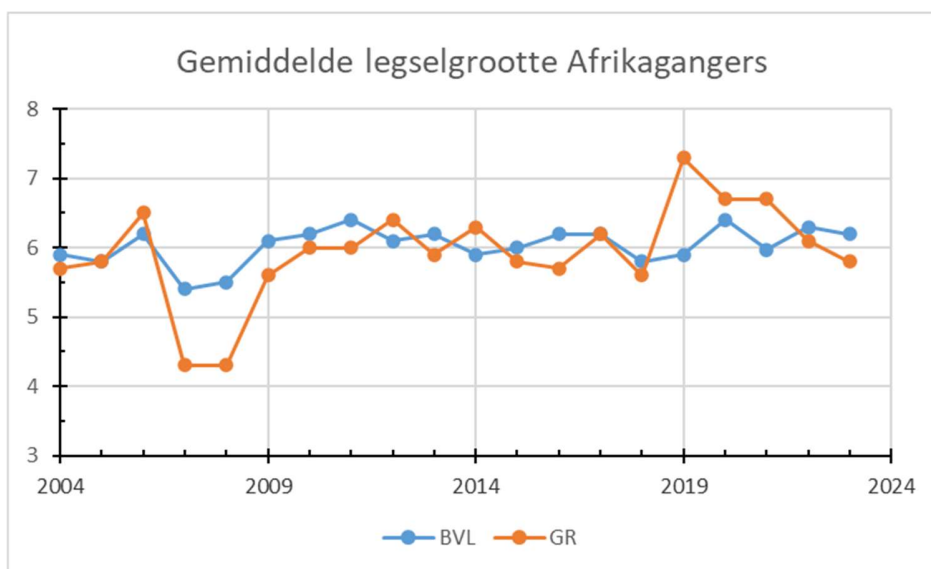
Voor de Pimpelmees was de gemiddelde legselgrootte van het eerste legsel dit jaar, met 10,6 sinds jaren weer eens hoger dan het langjarig gemiddelde van 9,9 eieren. Ook de legselgroottes van de vervollegsels (gemiddeld 7,2 eieren) waren groter dan het langjarig gemiddelde van 6,3 eieren.

De gemiddelde legselgroottes van de standvogels lieten een gevarieerder beeld zien: de gemiddelde legselgrootte van de Boomklever was met 7,8 hooggemiddeld en dus ook veel hoger dan het langjarig gemiddelde van 7,2 eieren. De Spreeuw was met 4,4 eieren gemiddeld iets lager dan het langjarig gemiddelde van 4,8 eieren en het enige Grote Bonte Spechtlegsel (dat ook nog eens mislukte) had 6 eieren.

De gemiddelde legselgroottes van in Afrika-overwinterende soorten als de Gekraagde Roodstaart (5,8 eieren) en de Bonte vliegenvanger (6,2 eieren), waren gelijk of net iets hoger dan het langjarig gemiddelde van resp. 5,8 en 5,9 eieren.

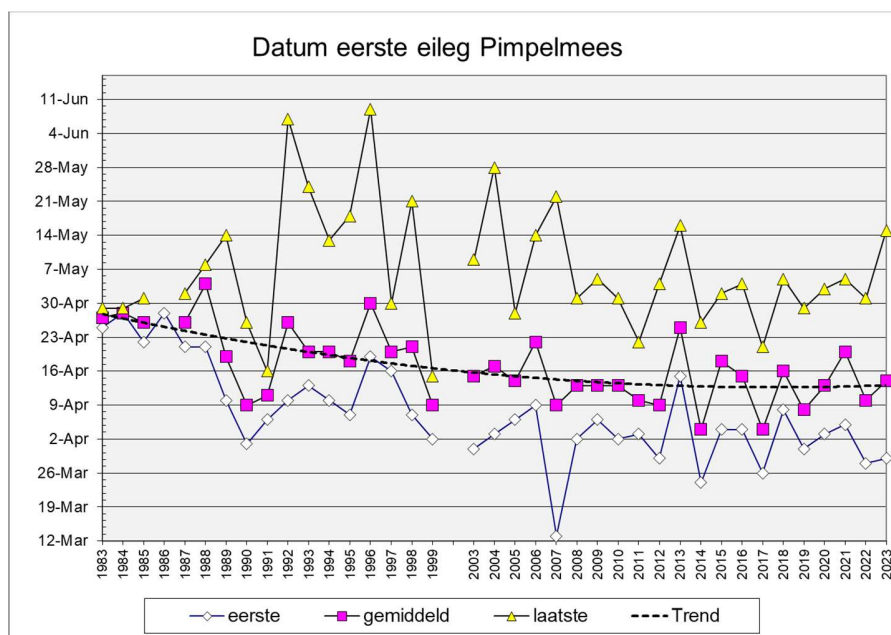
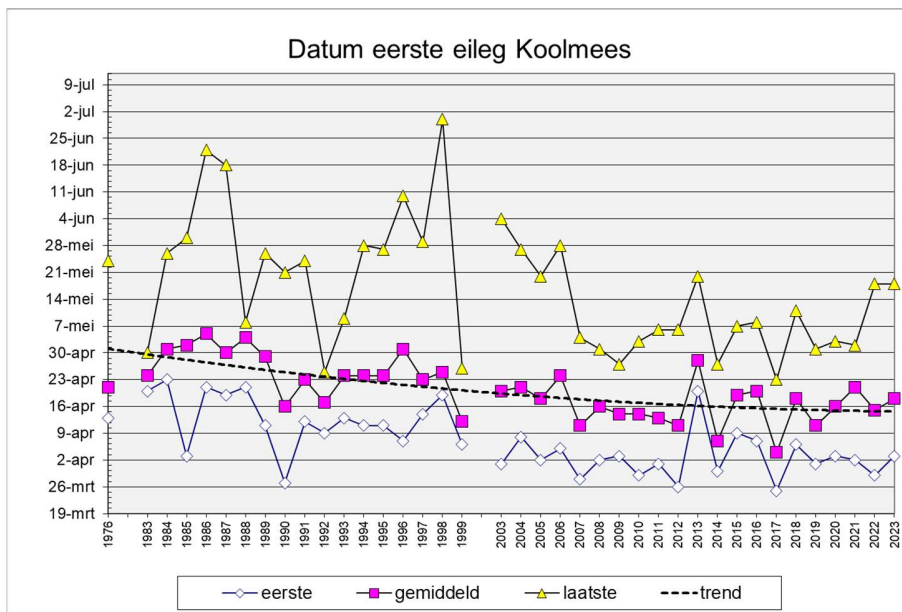

2.18 Gemiddelde datum eerste eileg

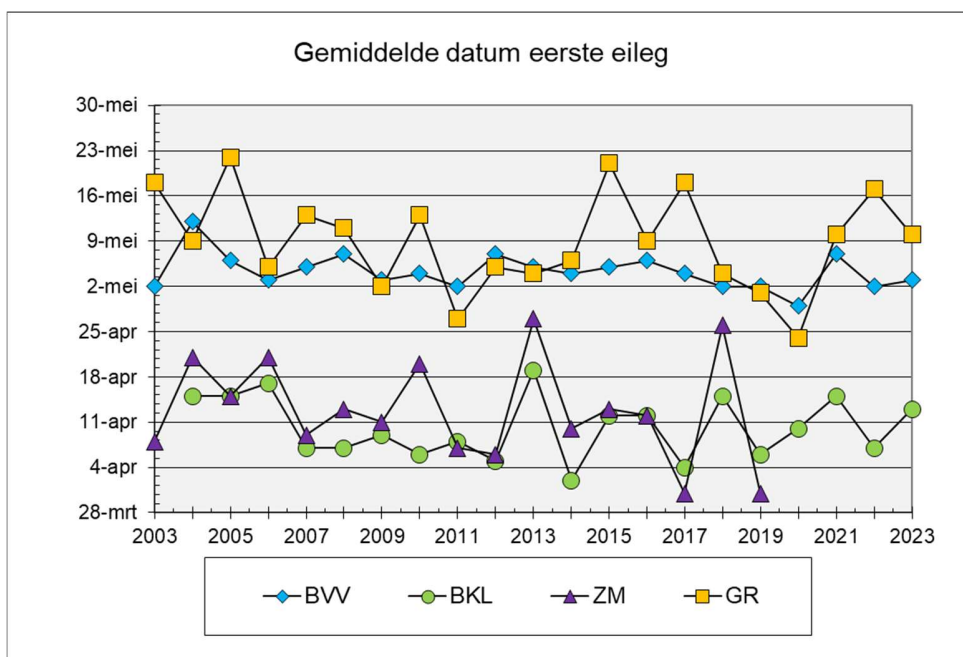
Met 18 april was de gemiddelde eerste eidayum voor de Koolmees drie dagen later dan vorig jaar en ook twee dagen later dan het langjarig gemiddelde van de laatste 20 jaar. De gemiddelde eerste eidayum van de Pimpelmees, op 14 april, was 4 dagen later dan vorig jaar maar 1 dag later

dan het dan het gemiddelde over de laatste 20 jaar. Voor beide soorten was het allereerste ei dat gelegd werd (29 maart voor de Pimpelmees en 3 april voor de Koolmees) ook redelijk laat over de laatste 20 jaar.

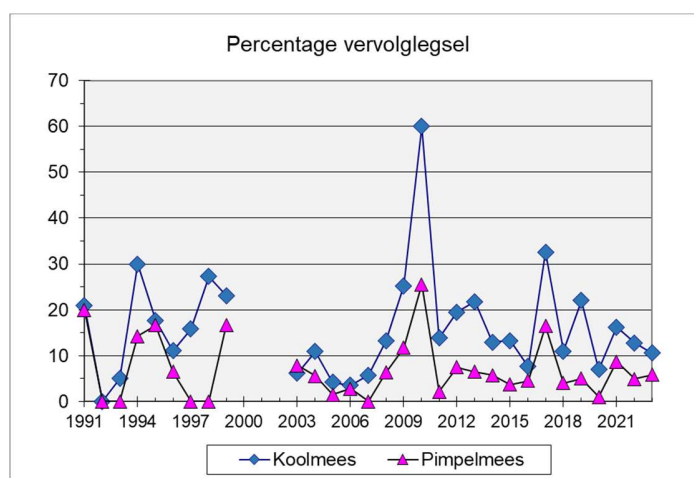
De Boomklever begon gemiddeld op 13 april en was daarmee zes dagen later dan vorig jaar en drie dagen later dan het langjarig gemiddelde van de laatste 20 jaar. De Bonte vliegenvanger begon vroeg met een allereerste eileg op 13 april maar had met 3 mei, een gemiddelde eerste eidayum die slechts 1 dag vroeger was dan het langjarig gemiddelde. Dat gold echter niet voor de Gekraagde roodstaart die met een gemiddelde eerste eidayum van 10 mei twee dagen later was dan zijn langjarig gemiddelde.

2.19 Percentage vervollegsels

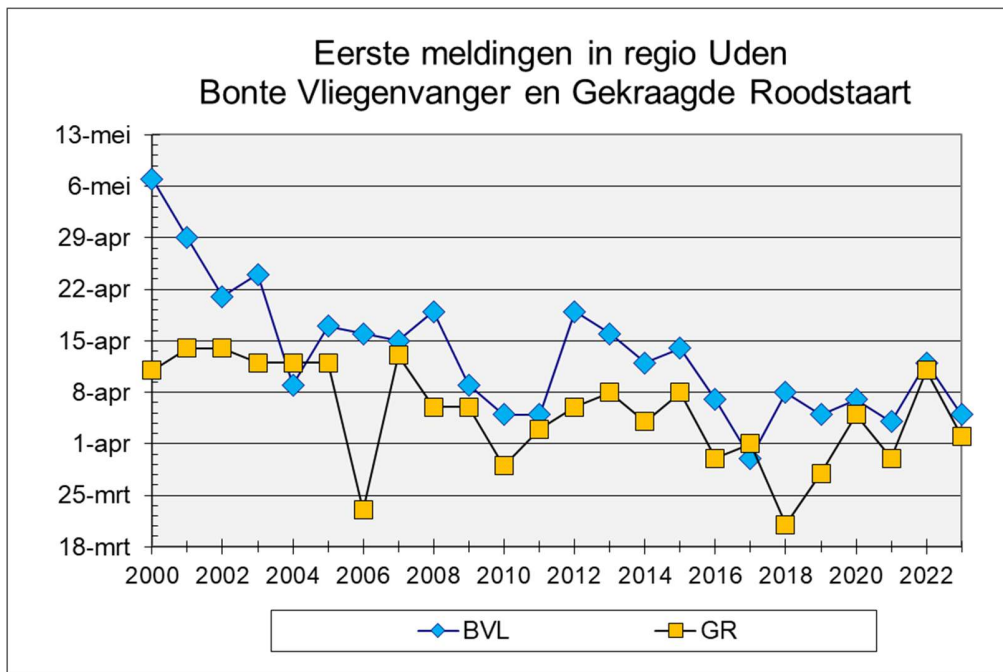
Omdat we zelf geen ringonderzoek doen en dus niet weten wie de ouders precies zijn, moeten de tweede legsels eigenlijk vervollegsels genoemd worden. Daarbij zitten ook nesten van paren die in de eerste plaats een nest verlieten of verloren en weer opnieuw begonnen.

Tot vervollegsels worden ook die legsels gerekend waarvan de eerste eileg plaatsvindt een maand nadat de eersten van die soort begonnen zijn. De vroegste Koolmees begon dit jaar op 3 april met de eileg, de Pimpelmees op 29 maart. Alle legsels na respectievelijk, 4 mei en 30 april 2023, worden dus vervollegsels genoemd. Voor de Koolmees waren dit 36 legsels (9,6%) iets lager dan vorig jaar en laaggemiddeld vergeleken met het langjarig gemiddelde van 16,0%. Van de Pimpelmees waren er maar elf vervollegsels (5,5%) en dat is laaggemiddeld ten opzichte van het langjarig gemiddelde van 6,6%. Normaal is het vervolpercentage van de Pimpelmezen ongeveer 37% van die van de Koolmees, dit jaar was het met ruim 57% veel hoger dan normaal.

2.20 Aankomst Afrikagangers

Dit jaar werden in het werkgebied van Vogelwacht Uden de Afrikagangers vroeggemiddeld voor het eerst gemeld. De Bonte vliegenvanger werd op 5 april voor het eerst gezien en de eerste Gekraagde Roodstaart van de regio werd al op 2 april gezien in het werkgebied van de Vogelwacht Uden e.o. in de Maashorst.

2.21 Totaalbeeld van alle soorten

Soort	Bezettingsgraad	Broedsucces	Legselgrootte	Vervolglegsel - percentage	Totaal beeld 2023
K	↓↓	↓	↔	↓	↓
P	↑	↓	↑	↓	↔
BVL	↑↑	↑↑	↑	↔	↑↑
BKL	↔	↓	↑↑	nvt	↑
GR	↔	↑	↔	nvt	↔
GBS	↓	↑↑	↑	nvt	↔
S	↔	↑	↓	↔	↔

↑↑: Hoog
↓↓: Laag

↑: Hooggemiddeld
↓: Laaggemiddeld

↔: Gemiddeld

Pimpelmeesnest (veertjes!) met 19 eieren, fotograaf Noud van den Berg

3 Weeroverzicht broedseizoen 2023

Van www.knmi.nl

3.1 Lente 2023 (maart, april, mei)

Normale temperatuur, nat en vrij zonnig

Temperatuurverloop

Met een gemiddelde temperatuur van 9,7°C tegen een langjarig gemiddelde van 9,9°C was de lente iets aan de koele kant. Dit kwam vooral door april, die met een gemiddelde temperatuur van 8,7°C tegen normaal 9,8°C koel was. Maart was iets zachter dan normaal met een gemiddelde temperatuur van 7,0°C tegen normaal 6,5°C. Mei week niet veel af van het langjarig gemiddelde met 13,5°C tegen normaal 13,4°C.

Tot een zomerse dag (maximumtemperatuur 25,0°C of hoger) kwam het in De Bilt het gehele voorjaar niet. Normaal valt de eerste zomerse dag rond 13 mei. In het oosten en zuidoosten van het land kwam op 22 en 31 mei de temperatuur lokaal wel boven de 25,0°C.

11 vorstdagen, 13 warme dagen

In totaal telde de lente elf vorstdagen (minimumtemperatuur onder 0,0°C), dertien warme dagen en geen zomerse dagen. Normaal zijn dit er respectievelijk twaalf, zeventien en vier.

Neerslag

De lente was zeer nat met gemiddeld over het land 205 millimeter neerslag tegen een langjarig gemiddelde van 148 millimeter.

Maart en april zeer nat, mei droog

Zowel maart als april waren zeer nat. Maart telde landelijk gemiddeld 98 millimeter tegen 53 millimeter normaal en in april viel 66 millimeter tegen 40 millimeter normaal. Mei begon ook nat met op veel dagen flinke (onweers)buien, maar halverwege de maand werd het droog. De maand eindigde daardoor droog met in totaal 40 millimeter neerslag tegen 55 millimeter normaal.

Code oranje op 8 maart vanwege sneeuwval

In maart viel de neerslag aan het begin van de maand af en toe in de vorm van (natte) sneeuw. Op 8 maart gaf het KNMI code oranje uit voor sneeuwval in Limburg en Noord-Brabant, daar ontstond een sneeuwdek van plaatselijk 5-10 cm.

Meeste neerslag in Eindhoven

De meeste neerslag viel deze lente in Eindhoven, 275 mm (normaal 149 mm).

Zonneschijn

De lente week met over het land gemiddeld 562 uren zon nauwelijks af van het langjarige gemiddelde van 567 uur. Maart was vrij somber met 120 uren zon tegen 145 uur normaal. April week niet veel af van het langjarig gemiddelde met 191 uur zon tegen 195 uur normaal en mei was zonniger dan normaal met 255 uur tegen normaal 225 uur.

3.2 Zomer 2023 (juni, juli):

Zeer warm, extreem zonnig maar daarna koeler, natter en somberder

Temperatuurverloop

Warmste juni sinds 1901

Met een gemiddelde temperatuur van 19,4 °C tegen normaal 16,2 °C was het de warmste junimaand sinds 1901. Op de tweede plek staat 2021 met 18,2 °C, op de derde plaats 2019 met 18,1 °C. Van de warmste 10 junimaanden vielen er 7 in de afgelopen 10 jaar. Juli was met 18,1°C in De Bilt net iets onder het klimatologische gemiddelde van 18,3°C en was de maand qua temperatuur vrij normaal te noemen.

16 zomerse dagen en 2 tropische dagen

Juni telde in totaal 16 zomerse dagen en 2 tropische dagen tegen normaal respectievelijk 5 en 1. In het zuidoosten waren er 5 of 6 tropische dagen en 18 of 19 zomerse dagen.

Langdurig invloed van hogedrukgebieden

Vrij koel begin maar daarna werd de stroming noordoostelijk en werd het geleidelijk warmer. Het was vrijwel iedere dag zonovergoten. Rond 10 juni was het zeer warm met landinwaarts maximumtemperaturen rond 30 °C. Daarna werd het wat minder warm, maar verder landinwaarts werd het vrijwel iedere dag nog wel minimaal 25 °C, in het zuidoosten en zuiden werd het nog regelmatig warmer dan 30 °C.

Juli kende een koel en nat begin, met maximumtemperaturen van ca. 20°C en dagelijks regen of buien. Op 5 juli groeide een van deze randstoringen uit tot de zeer zware storm Poly, één van de zwaarste zomerstormen in ruim vijftig jaar maar die vooral de kustprovincies aandeed.

Vanaf 7 juli werd het vrijwel overal zomers warm (25°C of meer), op 8 en 9 juli werd het in het zuidoosten en oosten zelfs tropisch warm (30°C of meer). In Arcen werd op de 9e met 34,8°C de hoogste temperatuur van de maand bereikt. Nadat eerst wat onweersbuien de warmte verdreven werd het geleidelijk koeler, natter en somberder

4 Dankwoord

Mijn dank gaat uit naar de leden van de werkgroep (zie hieronder), zonder wie al deze mooie resultaten niet gerapporteerd zouden kunnen worden. Met dank aan Noud voor het grondig doorlezen van het concept.

Gebied	Controleurs	Gebied	Controleurs
Achter de Berg (AdB)	Martien van Dooren Wim van Lanen	Velp	Els Loeffen Ruut Westerbeek
Goorsche Bossen (GB)	Arnold van Laanen Wim van Haandel	Maashorst Slingerpad (MS)	Folkert Nijboer Theo van de Velden Martin van Zanten Annetje Elfrink
Odiliapeel West (OW)	Ingrid Willems Dianne van Oort	Maashorst Drie Vennen (DV)	Tiny van Boekel Theo van Oort Willie van Tilburg
Odiliapeel Oost (OO)	Hermien Verkuijlen Twan Raaymakers	Maashorst Hengstheuvel (HH)	Leo Ballering Willie Bergmans Jelle van Oss
Doelenweg- Golfterrein (DoGo)	Dorien en Theo Versteegden Wim Abels	Maashorst Schaijk (Sch)	Conny Koenen Leo Ballering
Franse Baan (FB)	Paul Paar Sjef Bardoel	Het Mun	Ria de Vent
Hartje Groen (HG)	Noud van den Berg	Moervendonk (MVD)	Leo Ballering
Zeeland Zuidoost (ZZ)	Henk van Beek		

Leo Ballering, September2023

Roodborstnest met fijne draadjes en "bruinsige" eitjes, Fotograaf Noud van den Berg